

นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร: กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชาย¹
Supab Burut Jomjone Novel Collection: Main Male Character
Presentation Technique

จุฑามาศ ศรีระชา² (Chuthamat Srirasa)

มหาวิทยาลัยบูรพา

Burapha University, Thailand

E-mail: Chuthamat@go.buu.ac.th

Received: July 7, 2022, Revised: September 17, 2022, Accepted: December 3, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายที่ปรากฏในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ประกอบไปด้วยนวนิยาย 2 เรื่อง ได้แก่ นวนิยายเรื่องดวงใจขบถ และนวนิยายเรื่องมธุรสโลกันตร์ บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสารและเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายพบทั้งหมด 8 กลวิธี ได้แก่ 1. ฝาแฝด: ความเหมือนที่ไม่เหมือนของตัวละครเอกชาย 2. ฉากท้องถื่นและต่างแดน: พื้นที่การนำเสนอความสามารถและความรักของตัวละครเอกชาย 3. ตำนานหรือเรื่องเล่า: การบ่งบอกลักษณะของตัวละครเอกชาย 4. เหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์: การเชื่อมโยงการกระทำของตัวละครเอกชาย 5. บุคคลสำคัญ: การนำเสนออุปนิสัยของตัวละครเอกชาย 6. มีดคู่มือ: สัญลักษณ์แทนมิตรภาพของตัวละครเอกชาย 7. เพลงรัก: ท่วงทำนองความรู้สึกของตัวละครเอกชาย และ 8. สมุนไพรมะยา: การเล่นเกมคาถาอาคม การสัจยันต์ พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ฤกษ์ยาม และของขลัง: ความเป็นท้องถิ่นของตัวละครเอกชาย ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายทั้ง 8 กลวิธีในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร เกิดจากความสามารถของผู้เขียนที่สามารถเลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอจุดเด่นและตัวตนของตัวละครเอกชายให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสร้างสรรค์ให้ตัวละครเอกชายในนวนิยายเรื่องนั้นมีความเป็นสุภาพบุรุษที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แสดงให้เห็นการผสมผสานลักษณะตัวละครเอกชายแบบไทยและแบบตะวันตก ทำให้เนื้อเรื่องเกิดความน่าสนใจและเกิดพลังในการสื่อแนวคิดของผู้เขียน ตลอดจนเป็นแนวทางในการศึกษาวิธีการนำเสนอตัวละครในงานวรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

คำสำคัญ: นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร, กลวิธีการนำเสนอ, ตัวละครเอกชาย

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย เรื่อง “การศึกษาจริยธรรมและกลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม ประเภทงบประมาณเงินอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้ส่วนงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ 2564

² อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

This research article aims to examine the techniques used for presenting the main male characters in a novel collection titled Supab Burut Jomjone comprising 2 novels namely Duangjai Kabot and Maturos Lokan. This is a documentary research and descriptive analysis is used to present the results. Eight techniques were used to present the main male characters including 1) being twins (showing differences and similarities of the characters), 2) domestic and foreign settings (allowing the readers to learn the main male characters' talent and love), 3) the use of legend or frame narrative (describing characteristics of the main male characters), 4) connection with historical story (showing the reasons behind the main male characters' actions), 5) being personage (showing the main male characters' appearance), 6) Kukri (symbolizing friendship of the main male characters), 7) the use of love songs (expressing the main male characters' moods and emotions), and 8) symbolism (such as herbs, incantation, cabalistic sign tattoos, rituals, auspicious time, and talisman to show the main male characters' locality). The results show that the techniques used for presenting 8 main male characters in Supaabburut Jom Jone are derived from the writer's talent which allows him to select appropriate techniques to present the superior characteristics and unique gentleman's qualifications of those characters. These outcomes reveal the combination of both the Thai and Western characteristics for the main male characters; also, this combination makes the story interesting and prominently helps the writer to show his perspective. Moreover, it provides a guideline for studying presentational techniques in other literary works in the future.

Keywords: Supab Burut Jomjone, Presentation Technique, Main Male Characters

บทนำ

คำว่า กลวิธี หรือ เทคนิค (technique) หมายถึง กรรมวิธีที่ทำให้เกิดผลที่เรียบร้อยงดงาม ซึ่งรวมทั้งฝีมือและความรู้ ความชำนาญในวิธีทำ ศัพท์นี้อาจนำไปใช้อย่างกว้าง เช่น กล่าวว่า “การเดินทางเชิงสัญลักษณ์เป็นกลวิธีหลักในเรื่อง Ulysses (ค.ศ. 1922) ของเจมส์ จอยซ์” หรืออาจใช้อย่างเฉพาะเจาะจง เพื่อกล่าวอ้างถึงรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของวิธีการ เช่น การใช้คำซ้ำหรือการสัมผัสอักษร หรืออาจใช้อย่างกลาง ๆ เช่น กล่าวถึงกลวิธีกระแสสำนึก อย่างไรก็ตาม ในกรณีทั้งหมดนั้น กลวิธีจะเป็นการอธิบายว่าทำ “อย่างไร” มากกว่าอธิบายว่าทำ “อะไร” กลวิธี รูปแบบ สื่การเขียน และวิธีการนำเสนอ นั้น มีความหมายเชื่อมโยงกันอยู่บ้าง เพื่อให้เกิดผลที่ถูกต้องในเชิงกลไกหรือขั้นตอน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2561, น. 514)

กลวิธีการนำเสนอที่ปรากฏในงานวรรณกรรมแต่ละเรื่อง ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดและรายละเอียดของวรรณกรรมเรื่องนั้นผ่านกลวิธีการนำเสนอเรื่องที่แตกต่างกันออกไป ผู้เขียนแต่ละคนจะมีกลวิธีการนำเสนอที่เป็นลักษณะเฉพาะในการนำเสนอผลงานของตนเอง เช่น การนำเสนอเนื้อหาวรรณกรรมในรูปแบบวรรณรูป ของ จำ

แช่ตั้ง การใช้คำนามในการดำเนินเรื่องทั้งหมดในรวมเรื่องสั้น สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน ของ วินทร์ เลียววาริณ และกลวิธี การนำเสนอตัวละครในนวนิยายที่ผู้เขียนได้นำเสนอผ่านเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ เช่น นวนิยายเรื่องสี่แผ่นดิน ของ หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช และนวนิยายเรื่องบุพเพสันนิวาส ของ รอมแพง เป็นต้น

กล่าวถึงนวนิยายซึ่งเป็นบันเทิงคดีประเภทหนึ่ง ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครในนวนิยายที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความบันเทิง พร้อมทั้งสร้างความสมเหตุสมผลและความสมจริงให้ตัวละคร ดังเช่น นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ซึ่งประกอบไปด้วยนวนิยายจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ นวนิยายเรื่องดวงใจขบถ ผู้เขียนคือ ณาตรา และนวนิยายเรื่องมธุสโลกันตร์ ผู้เขียนคือ อุมาริการ์ ผู้เขียนทั้งสองคนได้ใช้กลวิธีในการนำเสนอตัวละครเอกชายหลากหลายกลวิธี เพื่อให้ตัวละครเอกชายมีความโดดเด่น มีลักษณะเฉพาะ และมีการกระทำที่สมเหตุสมผล อันเป็นการขับเน้นให้เห็นถึงความเป็นสุภาพบุรุษที่ปรากฏในตัวละครเอกชายของเรื่อง

ณาตราและอุมาริการ์ได้ร่วมกันวางโครงเรื่องของนวนิยาย ซึ่งโครงเรื่องเป็นส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการนำกลวิธี การนำเสนอต่าง ๆ มาใช้ในการนำเสนอตัวละคร ในนวนิยายชุดนี้มีการวางโครงเรื่องโดยให้ตัวละครเอกชายเป็น ฝาแฝดที่มีใบหน้าเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในด้านอื่น ๆ เช่น ลักษณะนิสัย การได้รับการเลี้ยงดู ความชื่นชอบ อาชีพ เป็นต้น ดังที่ณาตราได้กล่าวถึงการวางโครงเรื่อง ความว่า

“ตอนนั้นเองความคิดก็เริ่มก่อตัวว่า หากมีพระเอกที่หน้าตาเหมือนกัน แต่นิสัยต่างกันราวฟ้ากับเหว จะทำเช่นไร ดิฉันจึงตัดสินใจพูดคุยกับน้องมด อุมาริการ์ เราจึงได้พลอตนิยายที่เป็นฝาแฝด คนหนึ่งเป็นตัวแทนสุภาพบุรุษ ขณะที่อีกคนก็เป็นตัวแทนของจอมโจร กลายเป็นสองคนสองบุคลิกจนได้” (ณาตรา, 2559, น. คำนำนักเขียน)

การสร้างตัวละครเอกชายในนวนิยายแต่ละเรื่อง นวนิยายเรื่องดวงใจขบถ “พลุ” เป็นตัวละครเอกชายแฝดผู้น้อง และนวนิยายเรื่องมธุสโลกันตร์ “ภูผาหรือคีรี” เป็นตัวละครเอกชายแฝดผู้พี่ ตัวละครฝาแฝดทั้งคู่มีหน้าตาเหมือนกัน แต่มีเหตุการณ์ทำให้ต้องพลัดพรากจากกัน พลุที่ยังคงอยู่กับพ่อแม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีและประกอบอาชีพทหารในหน่วยรบพิเศษ ส่วนภูผาถูกโจรลักพาตัวไปตั้งแต่วัยเด็กได้เพียงไม่กี่วัน ภูผาได้รับการเลี้ยงดูและเติบโตในฐานะลูกชายของสื่อผจง เหตุการณ์ดังกล่าวจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ชีวิตของพลุและภูผาแตกต่างกันราวฟ้ากับเหว พลุเติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการเลี้ยงดูเป็นอย่างดี มีโอกาสได้รับการศึกษาที่ดี มีลักษณะของความเป็นสุภาพบุรุษจากภายในสู่ภายนอก ส่วนภูผานั้นมีชีวิตที่อยู่อย่างยากลำบาก ถูกกดดันให้เป็นโจร ไม่ได้ได้รับความรักจากครอบครัว และไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสืออย่างที่ตนต้องการ ภูผาถูกภายนอกเป็นโจรที่น่ากลัว น่าเกรงขาม แต่ภายในจิตใจของเขาเป็นสุภาพบุรุษอย่างแท้จริง

นอกจากการวางโครงเรื่องหรือพลอตของนวนิยายที่ทำให้เนื้อเรื่องน่าติดตามแล้ว กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายยังเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นการกระทำของตัวละครเอกชายที่บ่งบอกว่าเป็นผู้มีความเป็นสุภาพบุรุษชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการชี้ชวนให้ผู้ที่สนใจประเด็นการศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายได้เห็นวิธีการนำกลอุบายต่าง ๆ ของผู้เขียนที่นำมาถ่ายทอดตัวละครเอกชายได้อย่างลงตัว ทั้งนี้นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ยังได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้อ่าน อีกทั้งยังมีผู้สร้างละครโทรทัศน์นำนวนิยายชุดนี้ไปดัดแปลงเป็นซีรีส์สุภาพบุรุษจอมโจร ประกอบไปด้วยละครเรื่องดวงใจขบถและละครเรื่องมธุสโลกันตร์ เมื่อละครทั้ง 2 เรื่อง ออกอากาศก็ได้รับกระแสตอบรับจากผู้ชมเป็นอย่างดี

จากการพิจารณาในเบื้องต้น จะเห็นได้ว่านวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรมีการใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายที่โดดเด่นและน่าสนใจ ประกอบกับการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่ายังไม่มีการศึกษาในประเด็นกลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร: กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชาย ผลการศึกษาดังกล่าวจะแสดงให้เห็นกลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายที่ปรากฏในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ตลอดจนแสดงให้เห็นความสามารถของผู้เขียนที่สามารถเลือกใช้กลอุปกรณ์ในการนำเสนอจุดเด่นและตัวตนของตัวละครเอกชายได้เป็นอย่างดี ทั้งยังเป็นแนวทางในการศึกษา กลวิธีการนำเสนอตัวละครในงานวรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ได้แก่

- 1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอตัวละคร
- 1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร
- 1.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 รวบรวมนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ได้แก่

- 1.2.1 นวนิยายเรื่องดวงใจขบถ ผู้เขียนคือ ณาตรา พิมพ์รวมเล่มครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2559
- 1.2.2 นวนิยายเรื่องมธูรสโลกันตร์ ผู้เขียนคือ อุมาริการ์ พิมพ์ครั้งที่ 4 เมื่อ พ.ศ. 2560

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลกลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ดังนี้

- 2.1 ฝาแฝด: ความเหมือนที่ไม่เหมือนของตัวละครเอกชาย
- 2.2 ฉากท้องถิ่นและต่างแดน: พื้นที่การนำเสนอความสามารถและความรักของตัวละครเอกชาย
- 2.3 ตำนานหรือเรื่องเล่า: การบ่งบอกลักษณะของตัวละครเอกชาย
- 2.4 เหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์: การเชื่อมโยงการกระทำของตัวละครเอกชาย
- 2.5 บุคคลสำคัญ: การนำเสนออุปนิสัยของตัวละครเอกชาย
- 2.6 มีดคู่มือ: สัญลักษณ์แทนมิตรภาพของตัวละครเอกชาย
- 2.7 เพลงรัก: ท่วงทำนองความรู้สึกของตัวละครเอกชาย
- 2.8 สมุนไพรรักษา: การเล่นคำอาวาคม การสัจยันต์ พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ฤกษ์ยาม และของขลัง: ความเป็นท้องถิ่นของตัวละครเอกชาย

3. ขั้นสรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

4. ขั้นนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

เสนอผลการศึกษาค้นคว้า โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) และตาราง

ผลการวิจัย

กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้เห็น การกระทำของตัวละครเอกชายที่บ่งบอกว่าเป็นผู้ที่มีความเป็นสุภาพบุรุษ อีกทั้งยังเป็นการชี้ชวนให้ผู้ที่สนใจประเด็น การศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายได้เห็นวิธีการนำกลอุบายต่าง ๆ ของผู้เขียนที่นำมาถ่ายทอดตัวละคร เอกชายได้อย่างลงตัว ทำให้นวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรมีความโดดเด่นและประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้วิจัยพบ ประเด็นการศึกษาทั้งหมด 8 ประเด็น ดังนี้

1. ฝาแฝด: ความเหมือนที่ไม่เหมือนของตัวละครเอกชาย

1.1 การสร้างความเหมือนด้านรูปลักษณ์ของตัวละครเอกชาย กลวิธีการนำเสนอการสร้างเหมือนของ ตัวละครเอกชายด้านรูปลักษณ์ ผู้เขียนได้นำเสนอให้ทั้งพสุกับภูมามีหน้าตาเหมือนกัน รูปร่างคล้ายคลึงกัน หากผู้ใดที่ ไม่สนิทสนมก็จะแยกไม่ออกว่าตัวละครใดคือพสุ ตัวละครใดคือภูมา ซึ่งทั้งพสุและภูมาต่างมีรูปร่างดี ใบหน้าหล่อเหลา มาดเข้ม และมีความแข็งแกร่ง ในนวนิยายเรื่องดวงใจขบถ ตัวละครพสุเป็นผู้ที่มีใบหน้าที่หล่อเหลา คมเข้มตามรูปแบบ ของชายไทย และมีเสน่ห์ ดังความคิดของเจ้าแสงจันทาในเวลาที่นั่งถึงใบหน้าของพสุ ความว่า

แสงสะท้อนจากแดดอ่อนกระทบบนใบหน้าคล้ำ ฟันของเขาขาวสะอาด เมื่อคืบหน้าเห็นเพียงแค่ โครงหน้า คางหนา และจมูกโด่ง เวลานี้เธอมองเห็นคิ้วหนาที่ขนเรียงเส้นเป็นระเบียบ ดวงตาคู่นั้นเป็นสี น้ำตาลอ่อนราวกับอำพัน ริมฝีปากของเขาบางเฉียบแต่ก็หยักได้รูป ทั้งเครื่องหน้าที่ประกอบเข้า ด้วยกัน รวมถึงเคราที่รกรั้ว ทำให้เขาดูแข็งแกร่งสมกับเป็นชายชาติทหาร แม้ไม่ได้หล่อเหลา สำ อางแบบ ชายหนุ่มหลายคนก็รู้จัก แต่เสน่ห์ของเขากลับอยู่ที่ดวงตา ซึ่งฉายแสงระยิบระยับอย่างคนอารมณ์ดีอยู่ เนื่องด้วย (ณารา, 2559, น. 82)

ข้อความดังกล่าวได้บรรยายถึงลักษณะใบหน้าของพสุ แม้ว่าเจ้าแสงจันทาจะเห็นเพียงโครงหน้าของพสุใน ยามค่ำคืนก็รับรู้ได้ว่าเป็นคนรูปร่างและจมูกโด่ง แต่เมื่อได้เห็นพสุชัดเจนในตอนกลางวัน ทำให้เห็นขนคิ้วหนาที่เรียง เส้นกันอย่างเป็นระเบียบ ดวงตาเป็นสีน้ำตาลอ่อนเปรียบเหมือนกับอำพันซึ่งสีเหลืองใสเป็นเงา แม้แต่ริมฝีปากของพสุ ก็บางเฉียบแต่ก็หยักได้รูป ส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าประกอบเข้าด้วยกัน รวมถึงเคราที่รกรั้ว ทำให้พสุดูแข็งแกร่ง สมกับเป็นชายชาติทหาร เสน่ห์ของพสุอยู่ที่ดวงตาซึ่งบ่งบอกว่าเป็นคนอารมณ์ดี อีกทั้งยังสังเกตได้ว่าพสุเป็นคนที่มีดูแล และรักษาความสะอาดของร่างกาย เห็นได้จากการที่เจ้าแสงจันทาชมว่าฟันของเขาขาวสะอาด แม้จะต้องเดินทาง รอนแรมอยู่ในป่าเป็นเวลานาน แต่ก็ยังคงเห็นความหล่อเหลาที่ซ่อนอยู่ภายใต้หนวดเคราที่รกรั้ว จากบทบรรยาย ดังกล่าวแม้จะเป็นการบรรยายเพียงใบหน้า แต่ก็สะท้อนให้เห็นว่าพสุเป็นผู้ที่ดูแลร่างกายของตนเองเป็นอย่างดี ประกอบ กับเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจึงทำให้สื่ออารมณ์ออกมาผ่านทางสายตา ส่วนนวนิยายเรื่องมธุรสโลกันตร์ อุมาริการ์ ได้ นำเสนอตัวละครภูมาให้เป็นผู้ที่มีหน้าตาดีเช่นเดียวกับที่ ณารา ได้นำเสนอตัวละครพสุไว้ในนวนิยายเรื่องดวงใจขบถ ดังในตอนท้ายที่เพ็ญน้ำผึ่งพินิจดูใบหน้าของภูมา ดังความว่า

เพราะคนตรงหน้านั้นแม้หน้าตาจะค่อนข้างกระด้างจัดก็จริง แต่ก็พูดได้เต็มปากว่าคมคายหาตัวจับ ยากเลยทีเดียว โดยเฉพาะช่วงกรามแข็งแรงได้รูปกับโครงหน้าและหน้าผากกว้าง หรือถ้าพูดอย่างเด็ก ๆ ก็ ต้องบอกว่ารูปหล่อราวพระเอกหนังเลยทีเดียว

มิตร ชัยบัญชา ก็ มิตร ชัยบัญชา เกอะ ต่อให้เดินคู่มา กับ คลาร์ก เกเบิล ก็ใช้ว่าจะเทียบภูมาได้ (อุมาริการ์, 2560, น. 372-373)

แม้ภูผาจะอยู่ในคราบของโจรที่มีใบหน้าค่อนข้างกระด้างต่างจากชายหนุ่มในเมืองทั่วไป แต่เพชรน้ำผึ้งกลับมองภูผาว่าเป็นผู้ชายที่มีเค้าหน้าที่ดี ไม่ว่าจะเป็น คิ้ว ตา จมูก ล้วนชวนมองทั้งสิ้น ส่วนของใบหน้าช่วงกรามแข็งแรงได้รูปกับโครงหน้าและหน้าผาก โดยรวมแล้วภูผาเป็นชายที่หล่อคมเข้มเหมือนกับพระเอกหนัง เห็นได้จากที่เธอเปรียบเทียบว่า ต่อให้ มิตร ชัยบัญชา ซึ่งเป็นพระเอกที่มีชื่อเสียงอันดับหนึ่งของเมืองไทยในสมัยนั้นเดินคู่มากับ คลาร์ก เกเบิล ผู้ได้รับฉายาว่า “ราชาแห่งฮอลลีวูด” ก็ไม่สามารถเทียบกับภูผาได้

1.2 การสร้างความแตกต่างด้านคุณสมบัติของตัวละครเอกชาย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เรื่องความแตกต่างด้านคุณสมบัติของตัวละครเอกชายผ่านการศึกษาเรื่องคู่ตรงข้าม ตามที่ กริฟฟิธ (Griffith, 1994, pp. 5-6 อ้างถึงใน สรณัฐ ไตลังคะ, 2560, น. 105) กล่าวว่า คู่ตรงข้าม (binary opposition) หมายถึง ความคิดที่ตรงกันข้ามกันที่ปรากฏในเรื่อง เช่น ความรัก/ความเกลียดชัง, ความงาม/ความน่าเกลียด, ความดี/ความเลว, ความเป็น/ความตาย ฯลฯ เรื่องแต่ละเรื่องมักเสนอคู่ตรงข้ามอย่างน้อยหนึ่งคู่ ตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร แม้จะเป็นตัวละครฝาแฝดชายที่มีใบหน้าเหมือนกัน แต่คุณสมบัติด้านอื่น ๆ กลับมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คู่ตรงข้ามของตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร

ตัวละครเอกชายพสุ นวนิยายเรื่องดวงใจขบถ	ตัวละครเอกชายภูผา นวนิยายเรื่องมธุรสโลกกันตร์
รับราชการทหารหน่วยรบพิเศษ	โจร
ครอบครัวเลี้ยงดูเป็นอย่างดี	โจรลักพาตัว นำมาเลี้ยงให้เป็นโจร
เรียนจบจากสถาบันที่มีชื่อเสียง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	เรียนหนังสือกับครูลอยซึ่งเป็นคนในชุมโจรและสอบเทียบ ม.หก
อาศัยอยู่ในเมือง มีอารยธรรม	อาศัยอยู่ในชุมโจร พื้นที่แห่งความป่าเถื่อน
มีอิสระ	ขาดอิสระ

จากตารางที่ 1 คู่ตรงข้ามของตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร แสดงให้เห็นว่าพสุกับภูผา แม้จะเป็นฝาแฝดแต่กลับมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน เนื่องจากพสุและภูผามีเหตุให้ต้องพลัดพรากจากกัน ตั้งแต่เกิดได้เพียงไม่กี่วัน พสุยังคงอยู่กับพ่อและแม่ ส่วนภูผาถูกโจรลักพาตัวแล้วนำไปเลี้ยงเพื่อให้เป็นโจร ท่านدنุซึ่งเป็นพ่อของพสุกับภูผาเข้าใจว่าภูผาถูกโจรฆ่าตายจึงไม่ได้ติดตามหาภูผาอีก ท่านدنุกับคุณหญิงจึงเลี้ยงดูพสุเป็นอย่างดี อบรม สั่งสอน ให้กำลังใจ ทั้งยังส่งเสริมให้พสุได้เรียนในสิ่งที่ชื่นชอบ ประกอบกับพสุเป็นผู้ที่มีพื้นฐานทางด้านสติปัญญาที่ดี จึงทำให้พสุสามารถสอบเข้าสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในประเทศได้ และเมื่อพสุเข้ารับข้าราชการทหาร เขายังมีโอกาสได้รับทุนไปเรียนต่อในสถาบันทางการทหารที่มีชื่อเสียงระดับโลก

พสุเป็นผู้ได้รับโอกาสทางการศึกษาและได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในสายอาชีพให้มีความเชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น พื้นที่ในการนำเสนอชีวิตของพสุจึงเป็นพื้นที่ในเมืองที่มีอารยธรรม ทำให้เห็นถึงความเจริญของสภาพแวดล้อมที่พสุเติบโตมา เช่น พสุสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และได้รับทุนจากกองทัพบกไทยไปเรียนต่อที่เวสต์พอยต์ ซึ่งเป็นโรงเรียนทหารที่มีชื่อเสียงที่สุดของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ประกอบกับพสุเป็นผู้มีพื้นฐานที่ดี ไม่ว่าจะเป็นพื้นฐานทางด้านครอบครัวที่อบอุ่นและ

พร้อมที่จะสนับสนุนพลในทุ ก ด้ำน ให้อิสระกับพลได้ตัดสินใจด้วยตนเอง ทำให้พลตัดสินใจช่วยเหลือุพราชในการ อารักขาครอบครัวของเจ้าหลวงแห่งเมืองนาง พสุจึงได้พบรักกับเจ้าแสงจันทาซึ่งเป็นเจ้าหญิงแห่งเมืองนาง อีกทั้ง คุณพ่อของพลเป็นนายตำรวจ ส่วนคุณลุงเป็นนายทหาร พสุจึงได้เห็นแบบอย่างที่ดี ทำให้สามารถพัฒนาตนเองไป ในทางที่ดีและเกิดความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ดังนั้นด้วยใบหน้าหล่อเหลา คมเข้ม ประกอบกับการมี ครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการศึกษาที่ดี ประกอบกิจการงานที่เจริญก้าวหน้าและมั่นคง จึงทำให้ตัวละครพลเป็น แบบอย่างของชายไทยที่มีองค์ประกอบดีครบถ้วนทุกด้ำน

ทางด้านภพที่ถูกใจจับตัวไปตั้งแต่เกิดได้เพียงแค่ 7 วัน ภพเติบโตมาในชุมโจรและอยู่ในฐานะลูกชาย คนเล็กของเสือผ่น ดังนั้นชุมโจรที่ภพเติบโตมานั้นจึงเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยความป่าเถื่อน ภพมักจะได้รับคำสั่งจาก เสือผ่นให้เป็นผู้นำปล้น ทั้งที่ภพไม่ชอบการออกปล้น เขาจึงเลือกปล้นเฉพาะคนที่คดโกงผู้อื่น แล้วนำเงินที่ได้มา ช่วยเหลือชาวบ้านที่ยากจน เสือผ่นเลี้ยงดูภพเพื่อให้เติบโตมาเป็นโจร เพราะเสือผ่นแค้นท่านบุญที่บุกรังโจรของเสือ ผ่น ทำให้เสือผ่นพิการและเมียของเสือผ่นตาย เสือผ่นจึงวางแผนลักพาตัวภพ บังคับให้ภพเป็นโจรและห้ามเรียน หนังสือ เพื่อที่ท่านบุญจะได้ตามจับลูกชายและฆ่าลูกชายด้วยมือของท่านตนเอง แต่ในความโชคร้ายของภพยังพอมี ความโชคดียู่บ้าง ภพได้รับการอบรมที่ดีจากครูลอยซึ่งเป็นพี่ชายของลำเจียก โดยลำเจียกเป็นภรรยาของเสือผ่นและ เป็นผู้ที่ยังเลี้ยงดูภพมาตั้งแต่ยังเล็ก ครูลอยสอนให้ภพเป็นคนใฝ่ดี ตั้งใจเรียนหนังสือ และพาภพไปสอบเทียบชั้น ม.หก ที่พระนครได้ ภพเป็นคนที่ชอบเรียนหนังสือมาก เขามีความเพียรพยายามในการเรียน แม้สภาพแวดล้อมจะไม่ เอื้ออำนวยให้เขาได้เรียนหนังสือก็ตาม

เมื่อภพสามารถสอบเทียบชั้น ม.หก ได้ เขาจึงตั้งใจจะเรียนต่อ แต่เสือผ่นไม่ต้องการให้ภพมีอนาคตที่ดี เสือผ่นจึงสั่งลงโทษครูลอยโดยการห้อยแขวน หากครูลอยสามารถทนการห้อยแขวนได้ เสือผ่นจะให้ภพเรียนหนังสือ ในความเป็นจริงทุกคนต่างรู้ดีว่าครูลอยไม่สามารถทนความทรมานจากการห้อยแขวนได้ เสือผ่นต้องการทำให้ภพรู้สึก ผิดที่เป็นสาเหตุให้ครูลอยต้องตายและเลิกเรียนหนังสือไปตลอดชีวิต หลังจากที่ครูลอยเสียชีวิตภพก็ไม่ได้เรียนหนังสือ อีกเลย ภพแค้นเสือผ่นมากที่ทำให้คนที่ภพรักเหมือนพ่อต้องตาย เขาจึงวางแผนและเป็นสายสืบส่งข้อมูลของชุมโจร ให้ตำรวจ เมื่อภพร่วมมือกับตำรวจหลายชุมโจรของเสือผ่นได้สำเร็จ ทำให้ภพได้รู้ความจริงทั้งหมดเกี่ยวกับ ครอบครัวของเขา ภพมีโอกาสได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ ท่านบุญจึงเปลี่ยนชื่อจาก “ภพ” เป็น “ศิริ” หลังจากนั้นภพยังไม่ คิดที่จะทิ้งเรื่องการเรียน เขาคิดที่จะใช้ความรู้สร้างความมั่นคงให้กับตนเอง เพื่อให้ครอบครัวของเขาน้ำผึ้งไว้วางใจ ว่าเขาสามารถดูแลเข้าน้ำผึ้งได้ ภพจึงตั้งใจไปเรียนต่อทางด้านการเกษตรที่ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อเรียนจบแล้วจึง กลับมาทำไร่ส้มที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้เห็นได้ว่าแม้ภพจะเติบโตมาในชุมโจร แต่ด้วยพื้นฐานของ การคิดดี ได้รับการอบรมที่ดี เป็นโจรมีน้ำใจ ปล้นคนคดโกงเพื่อช่วยคนยากไร้ ประกอบกับเป็นชายหนุ่มรูปร่าง หน้าตาดี แม้มองผิวเผินอาจดูเป็นโจรชั่วร้ายแต่ภายในนั้นเต็มไปด้วยความเป็นสุภาพบุรุษอย่างแท้จริง

จากประเด็น “ผาแผด: ความเหมือนที่แตกต่าง” ทำให้เห็นว่าการสร้างตัวละครเอกชายให้เป็นผาแผดที่ เติบโตมาในสภาพแวดล้อมและการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ย่อมทำให้ตัวละครเอกชายแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ออกไป แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมของตัวละครเอกชายที่แสดงออกมาดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่า ไม่ว่าจะประกอบ อาชีพอะไร จะเป็นข้าราชการทหารหรือเป็นโจร ล้วนเป็นคนที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่น ประกอบกิจที่ก่อให้เกิดความดี งาม อันจะนำไปสู่การเป็นสุภาพบุรุษได้ นอกจากนี้กลวิธีการนำเสนอเรื่องราวของผาแผดชายที่พลัดพรากจากกันในเรื่องนี้ไม่เหมือนกับนวนิยายเรื่องอื่น ๆ ในนวนิยายเรื่องอื่นอาจนำเสนอเรื่องราวผาแผดที่สร้างให้เป็นตัวละคร

คู่ตรงข้ามในนวนิยายเรื่องเดียวกัน กล่าวคือ ตัวละครฝาแฝดตัวใดตัวหนึ่งเป็นตัวละครเอก ส่วนตัวละครฝาแฝดอีกตัวหนึ่งเป็นตัวละครปฏิปักษ์ ซึ่งจะทำให้ตอนจบของเรื่องนำไปสู่โศกนาฏกรรม หรือนวนิยายบางเรื่องสร้างให้ตัวละครฝาแฝดตัวใดตัวหนึ่งเป็นตัวละครเอกเพื่อช่วยเหลือตัวละครฝาแฝดอีกตัวหนึ่ง ซึ่งเป็นการเล่าถึงความผูกพันระหว่างตัวละครฝาแฝดคู่หนึ่ง แต่ในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ฌาร่า และ อุมาริการ์ ได้สร้างให้ตัวละครฝาแฝดเป็นตัวเอกของนวนิยายในแต่ละเรื่อง นำเสนอเรื่องราวการผจญภัย การฟันฝ่าอุปสรรคของตัวละครเอกแต่ละตัวแสดงให้เห็นความสามารถของตัวละครเอกที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็ไม่มีสิ่งที่จะร้อยเรียงเรื่องราวของทั้ง 2 เรื่องให้ต่อเนื่องกัน นำไปสู่เป้าหมายของการนำเสนอความเป็นสุภาพบุรุษและจบด้วยเรื่องราวสุขนาฏกรรม

2. ฉากท้องถิ่นและต่างแดน: พื้นที่การนำเสนอความสามารถและความรักของตัวละครเอกชาย

2.1 การนำเสนอฉากท้องถิ่น พื้นที่ป่าเป็นฉากหลักที่ตัวละครเอกชายได้เดินทางเพื่อนำเสนอความเป็นสุภาพบุรุษ นวนิยายเรื่องมธูรสถ์ ปราบการใช้กลวิธีการนำเสนอฉากท้องถิ่นในตอนที่ถูกจับตัวเพชฌฆาตที่ชุมโจร แต่ก่อนที่จะเดินทางถึงชุมโจรนั้น เพชฌฆาตผู้กลับแอบหลบหนีภูผา เพราะเธอไม่ต้องการไปที่ชุมโจรกับภูผา แต่เธอไม่สามารถหนีภูผาได้ ด้วยหนทางในป่าที่ยากลำบากประกอบกับสัตว์ที่อยู่ในป่า ทำให้เพชฌฆาตต้องยอมจำนนและขอความช่วยเหลือจากภูผา ดังความว่า

“ฉันบอกว่าถึงจะแกะหากพวกนี้ออกให้เธอ แต่ในป่านี้มีทาก ปลิง เรือด ไร อยู่ทุกหนทุกแห่ง ไต่ไปไต่มาที่เธอเดินผ่าน บนต้นไม้ที่เธอก้าวข้าม และถ้าเธอไม่ไปกับฉัน ฉันก็ไม่สามารถตามไปช่วยแกะมันออกจากตัวเธอได้อีกแล้ว เหมือน ๆ ที่ฉันไม่สามารถฆ่าตัวที่สองหรือสามให้เธอได้ ถ้าเธอเลือกที่จะกลับไปหาผู้หมวดของเธอ เธอต้องจัดการกับปัญหาพวกนี้เอง” (อุมาริการ์, 2560, น. 86)

เพชฌฆาตผู้ไม่ยอมไปชุมโจรกับภูผาและพยายามจะหนีออกจากป่าเพื่อกลับไปหาหมวดเผ่าเทพ แต่เธอก็ไม่สามารถหนีออกจากป่าไปได้เพราะเธอไม่รู้จักรั้วเส้นทาง อีกทั้งเพชฌฆาตผู้ยังต้องเจอกับสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็น งู ทาก ปลิง เรือด ไร ส่วนภูผาเป็นผู้มีความชำนาญในเรื่องการเดินป่าและการรับมือกับสัตว์ป่าทั้งหลาย สำหรับการกำจัดทากนั้น ภูผารู้ว่าทากพวกนี้ถ้าไม่เข้าไปในอวัยวะที่สำคัญก็จะไม่มีพิษภัยที่น่ากลัว เมื่อพวกมันดูดเลือดอ้อมแล้วก็จะทิ้งตัวหลุดไปเอง แต่ภูผาเลือกที่จะไม่บอกข้อมูลเหล่านี้ให้เพชฌฆาตผู้รู้ ภูผาจึงยื่นข้อเสนอจะช่วยเหลือหากออกให้ ขอเพียงเธอยอมเดินทางไปที่ชุมโจรกับเขา จนในท้ายที่สุดเธอก็ต้องยอมขอความช่วยเหลือจากภูผา และจำยอมที่จะต้องเดินทางไปอยู่ที่ชุมโจร เพชฌฆาตผู้ไม่รู้ว่าการที่ภูผาจับตัวเธอมาที่ชุมโจรก็เพราะต้องการช่วยเหลือเธอให้ปลอดภัย อีกทั้งภูผายังบอกคนในชุมโจรว่าเธอเป็นภรรยาของภูผาจึงทำให้ไม่มีใครกล้ามาข่มเหงหรือทำร้ายเธอ

ฉากป่าเป็นพื้นที่ในการเดินทางเพื่อฟันฝ่าอุปสรรค การต่อสู้กับศัตรู การดำรงชีวิตตามวิถีธรรมชาติ และความไร้อารยธรรม ดังนั้นพื้นที่ป่าจึงเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยมายาคติของความดิบเถื่อน ขาดศีลธรรม ใช้กฎหมายอาชญากรรมแบบป่า แต่ตัวละครเอกก็สามารถก้าวผ่านและเดินทางออกจากความป่าเถื่อนและนำพาให้คนรักของตนเองปลอดภัยจากภัยอันตรายต่าง ๆ นอกจากนี้พื้นที่ของป่ายังเป็นจุดเริ่มต้นของความรักระหว่างตัวละครเอกในนวนิยายทั้ง 2 เรื่อง แม้จะเป็นพื้นที่ที่ขาดความเจริญทางด้านวัตถุ แต่กลับเป็นจุดเริ่มต้นของความรัก เป็นจุดที่ทำให้เกิดความเจริญทางด้านจิตใจ และเป็นพื้นที่ทดสอบจิตใจเบื้องต้นของตัวละคร หากตัวละครใดที่มีความเห็นแก่ตัวก็จะหนีเอาตัวรอดเพียงคนเดียว อีกทั้งฉากป่ายังแสดงให้เห็นการเดินทางเพื่อพิสูจน์ความสามารถของตัวละครเอกชายซึ่งสอดคล้องกับลักษณะตัวละครของนวนิยายแนวโรมานซ์ที่ตัวละครเอกจะต้องมีลักษณะสำคัญ คือ ชอบผจญภัย รักเกียรติยศยิ่ง

กว่าชีวิต ยกย่องสตรี รักความสัตย์ และจงรักภักดีต่อมุลนายอย่างเคร่งครัด (วิทย์ ศิวะศรียานนท์, 2541, น. 124) ทั้ง พสุและญาติต่างเป็นตัวละครเอกชายที่มีความสามารถทั้งในเรื่องของการต่อสู้และสติปัญญา การเดินทางไปในพื้นที่ป่า ดังกล่าวจึงเป็นการนำเสนอความสามารถและพิสูจน์ให้เห็นประจักษ์ชัดว่า ตัวละครเอกชายเหมาะสมกับการเป็น สุภาพบุรุษ มีความงามจากภายในสู่ภายนอก และคู่ควรที่จะได้ครองคู่กับหญิงสาวผู้สูงศักดิ์ ดังที่พสุได้ครองคู่กับ เจ้าแสงจันทร์ซึ่งเป็นเจ้าหญิงแห่งเมืองนาง และญาติได้ครองคู่กับหม่อมหลวงเพชรน้ำผึ้ง จตุรคุณ ราชินิกุลผู้มาจาก ครอบครัวที่ทั้งฝ่ายคุณพ่อและคุณแม่เป็นหม่อมราชวงศ์

2.2 การนำเสนอฉากต่างแดน นวนิยายเรื่องดวงใจขบถ พบการใช้กลวิธีการนำเสนอฉากต่างแดนในตอนที่ พสุได้รับทุนจากกองทัพบกของไทย โดยทุนดังกล่าวเป็นทุนไปศึกษาต่อที่โรงเรียนเตรียมทหารที่เวสต์พอยต์ ประเทศ สหรัฐอเมริกา พสุเป็นบุคคลที่มีสติปัญญาดี มีผลการเรียนดีเยี่ยม ทำให้เขาสามารถสอบเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และสามารถสอบรับราชการทหารได้ ประกอบกับการเลี้ยงดูของครอบครัวที่ช่วยเหลือหล่อหลอมให้พสุเป็นคนดีและคนเก่ง อีกทั้งยังได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากคนในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นคุณพ่อที่รับราชการเป็นตำรวจ และคุณลุงที่รับราชการ เป็นทหาร ทั้งสองท่านให้พสุตัดสินใจเลือกอาชีพที่พสุชื่นชอบ เพราะไม่ว่าอาชีพใดก็ทำให้ประชาชนและบ้านเมือง เกิดความสงบสุขได้ พสุจึงเลือกรับราชการทหารตามคุณลุง หลังจากนั้นพสุก็ได้รับทุนให้ไปศึกษาต่อทางด้านการทหาร ที่เวสต์พอยต์ ซึ่งเป็นโรงเรียนทหารที่มีชื่อเสียงที่สุดของประเทศสหรัฐอเมริกา หลังจากจบการศึกษาที่เวสต์พอยต์แล้ว พสุได้รับโอกาสให้เข้าฝึกหลักสูตรหน่วยรบพิเศษหรือที่เรียกกันว่า ‘กรีนเบเรตส์’ (Green Berets) หรือ “นักรบหมวก เขียว” ซึ่งเป็นหน่วยรบพิเศษของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา (สุรชาติ บำรุงสุข, 2545, น. 149) เมื่อพสุเรียนจบและผ่านการฝึกหลักสูตรหน่วยรบพิเศษแล้ว เขาจะได้นำความรู้มาถ่ายทอดให้แก่ทหารรุ่นน้องและพัฒนากองทัพไทยต่อไป นอกจากนี้ฉากต่างแดนยังเป็นการนำเสนอพื้นที่การทำงานของพสุ โดยพสุมีโอกาสได้ออกรบในสงครามเวียดนาม ทำให้พสุเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์จากการทำงาน ดังความว่า

ดวงตาของพวกเวียดกงเบิกกว้างเพียงเสี้ยวนาที่ เมื่อเสียงปืนกลดังขึ้น ร่างทั้งห้าก็ล้มพุงลงไปกองบนพื้น พวกเขาไม่มีเวลาคิดอีกแล้ว นอกจากดิ้นระเบิดมือจากเอวและโยนเข้าไปที่กองไม้ ก่อนจะออกวิ่งสุดฝีเท้าเพื่อหลบให้พ้นจากแรงอัดของระเบิด อีกทั้งพวกเวียดกงก็กรูกันกลับมาทันทีที่ได้ยินเสียงปืนจากด้านใน

พสุกับยุพราชตั้งตัวได้เลยรีบลุกขึ้นแล้วออกวิ่ง ก่อนที่เสียงปืนจะดังขึ้นตามหลัง พสุวิ่งนำหน้า พอผ่านหัวมุมที่สอง เขาก็คว่ำระเบิดข้างเอวโยนออกไปข้างหน้า แล้ววิ่งกลับมาหลบที่หัวมุม แรงอัดของมันส่งผลให้ช่องเล็กนั้นเปิดกว้างขึ้น เขารีบป็นขึ้นไปและหมุนตัวกลับมาเตรียมรับยุพราชที่ยื่นมือขึ้นมา พอเขาถึงร่างคู่หูผ่านพันหลุมมาแล้ว ก็สัมผัสได้ถึงเลือดที่ไหลรินลงสู่มือ

ยุพราชกัดฟันแน่นเมื่อถึงระเบิดมือลูกสุดท้ายหย่อนลงไปหลุม เป็นการปิดฉากพวกที่ตามล่ามาเท่านั้น เพราะเวลานี้พื้นดินตรงหน้ากำลังถูกพระเพลิงแผดเผา เสียงระเบิดและเสียงปืนดังไม่หยุด สลับกับเสียงร้องครวญคราง การกิจของพวกเขาสงบสิ้นแล้ว หัวหน้าที่มีเรียกให้พวกเขาก่อนกำลังและไปรอที่จุดนัดหมาย ซึ่งเฮลิคอปเตอร์จะบินมารับในอีกครั้งชั่วโง่ง (ณารา, 2559, หน้า 26)

กลวิธีการนำเสนอฉากต่างแดนเป็นฉากที่เกี่ยวกับพื้นที่ทางการศึกษาและการทำงานของตัวละครเอกชาย หากต้องการพัฒนาตนเอง ฝึกฝนประสบการณ์ หรือสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคคลรอบข้าง จะต้องเดินทางไปหาความรู้ในพื้นที่ต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่าฉากต่างแดนเป็นพื้นที่แห่งความเจริญ ความทันสมัยและการพัฒนา ทั้งยังเป็นพื้นที่ของบุคคลที่ค่อนข้างมีฐานะที่ดี เพราะประมาณปี พ.ศ. 2500 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ในนวนิยาย

บุคคลที่จะสามารถเดินทางไปต่างประเทศได้จะต้องค่อนข้างมีทุนทรัพย์ และส่วนใหญ่ก็เดินทางไปเพื่อการศึกษา ซึ่งต่างจากช่วงยุคหลังที่การเดินทางไปต่างประเทศเป็นเรื่องสะดวกสำหรับทุกคน ไม่ว่าจะเดินทางไปศึกษาต่อหรือเดินทางไปท่องเที่ยว ดังนั้นจากต่างแดนจึงเป็นพื้นที่การนำเสนอความสามารถในการเรียนและการปฏิบัติการกิจของตัวละครเอกชาย ทั้งยังแสดงให้เห็นว่าเป็นพื้นที่แห่งความเจริญทางด้านการศึกษาด้วยเช่นกัน

3. ตำนานหรือเรื่องเล่า: การบ่งบอกลักษณะของตัวละครเอกชาย

ตำนานหรือเรื่องเล่าที่ปรากฏในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ปรากฏในนวนิยายชุดนี้ทั้ง 2 เรื่อง ดังเช่น นวนิยายเรื่องมธุรสโลกันตร์ กล่าวถึงเรื่องเล่าของโรบินฮูด ซึ่งเป็นเรื่องเล่าของโจรผู้มีความดีมีคุณธรรม ปล้นคนรวยที่ไร้มนุษยธรรมเพื่อช่วยคนยากไร้ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ อุมาริการ์ใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครภูผาเปรียบเหมือนกับโรบินฮูด ดังในตอนที่หมวดเฝ้าเทพบอกกับเพชรน้ำผึ้งเกี่ยวกับภูผา ความว่า ‘มันเป็นโจรผู้ดี ปล้นแต่ไม่ฆ่า ฉกฉวยแต่เงินทองข้าวของมีค่า แต่ไม่ฉุดคร่าผู้หญิง บางคนก็บอกว่ามันเป็นโจรมีน้ำใจ ปล้นของคนรวยหน้าเลือดไปแจกคนจน’ ‘เหมือนโรบินฮูด’ (อุมาริการ์, 2560, น. 63) หมวดเฝ้าเทพบอกเพชรน้ำผึ้งว่าไม่ต้องกลัวเสือผา เพราะเสือผาเป็นโจรที่ฉลาดมักจะไม่ยุ่งกับคนต่างถิ่น ไม่ปล้นข้าราชการ หรือคนที่หาเช้ากินค่ำ แต่มักจะเลือกปล้นคนรวยหรือปิดหมู่บ้าน ปล้นไปเลย อีกทั้งยังมีคนที่เคยถูกเสือผาปล้นได้บอกกับตำรวจว่า เสือผาเป็นโจรผู้ดีเหมือนกับโรบินฮูด คือ ปล้นทรัพย์สินเงินทองแต่ไม่ฆ่า ไม่ฉุดหรือทำร้ายผู้หญิง บางคนยังบอกว่าเสือผาเป็นโจรมีน้ำใจ ปล้นคนรวยที่เอาเปรียบผู้อื่นเพื่อไปช่วยเหลือคนยากจน จากเรื่องราวของโรบินฮูดซึ่งเป็นตำนานหรือนิทานที่เล่าสืบต่อกัน เรื่องราวของชายผู้เป็นโจรที่มีความยุติธรรม มีคุณธรรม ต่อสู้เพื่อคนยากไร้ เป็นวีรบุรุษนอกกฎหมาย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับตัวละครภูผา จึงทำให้ผู้อ่านเห็นการกระทำของตัวละครเอกชายของเรื่องชัดเจนมากยิ่งขึ้น ไม่เพียงแต่ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่นเท่านั้น ภูผายังมีลักษณะเฉพาะตัวเหมือนกับโรบินฮูด นั่นคือเมื่อถึงเวลาออกปล้นภูผาจะปกปิดใบหน้าให้แท้จริงด้วยการใช้ผ้าเช็ดหน้าผืนใหญ่สีดำสนิทคาดปิดตั้งแต่ใต้ดวงตาลงมา และสวมหมวกปีกกว้างบังดวงหน้าไว้

4. เหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์: การเชื่อมโยงการกระทำของตัวละครเอกชาย

เหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ปรากฏในนวนิยายชุดนี้ทั้ง 2 เรื่อง ดังในนวนิยายเรื่องมธุรสโลกันตร์ปรากฏเหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลกคือเหตุการณ์ที่ นิล อาร์มสตรอง นักบินอวกาศคนแรกขึ้นไปเหยียบดวงจันทร์ หรือเหตุการณ์ที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศ ได้แก่ การเปิดเขื่อนภูมิพลและรถรางสายรอบพระนครถูกยกเลิก ดังความว่า

ในช่วงเวลาเจ็ดปีนี้มีหลายอย่างเกิดขึ้น ทั้งเหตุการณ์ใหญ่ระดับโลกที่ผู้คนต่างรู้จักกันอย่างดี นิล อาร์มสตรอง นักบินอวกาศคนแรกได้ขึ้นไปเหยียบดวงจันทร์ หรือเหตุการณ์สำคัญระดับประเทศ อาทิ เขื่อนภูมิพลถูกเปิดใช้งาน ไปถึงเรื่องราวระดับจังหวัดที่เปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตคนในพระนครส่วนหนึ่ง อย่างรถรางสายรอบพระนครถูกยกเลิก หรือเหตุการณ์เล็ก ๆ ที่ไม่มีใครรู้เรื่องมากนัก เช่น เกษตรกรหนุ่มที่จบด้านการเกษตรจากฟิลิปปินส์มาด ๆ คนหนึ่งได้ตัดสินใจหักล้างทางฟงที่ดินในอำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำสวนส้มพันธุ์ดี (อุมาริการ์, 2560, น. 457)

ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นเหตุการณ์ที่บันทึกไว้ในหน้าประวัติศาสตร์ของโลก คือการที่คนทั่วโลกได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการส่งนักบินอวกาศของประเทศสหรัฐอเมริกาขึ้นไปบนดวงจันทร์ โดยองค์การบริหารการบินและ

อวกาศแห่งชาติ (National Aeronautics and Space Administration) หรือ องค์การนาซา (NASA) ได้พยายามทดลองส่งนักบินอวกาศเพื่อขึ้นไปสำรวจบนดวงจันทร์หลายครั้ง และประสบความสำเร็จในครั้งที่ส่งยานอะพอลโล 11 (Apollo XI) ซึ่งเป็นยานอวกาศลำแรกลงจอดบนผิวของดวงจันทร์ได้สำเร็จ ในวันที่ 20 กรกฎาคม ค.ศ. 1969 (พ.ศ. 2512) (แฮนเซน, เจมส์ อาร์, 2561, น. 343) นอกจากเหตุการณ์ที่โด่งดังระดับโลกแล้ว อุมาริการ์ ยังได้นำเหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์ของไทยมาแทรกในเนื้อเรื่องในตอนดังกล่าวด้วย นั่นคือเหตุการณ์การเปิดเชื่อนภูมิพล ในปี พ.ศ. 2507 (เชื่อนภูมิพล, ม.ป.ป.) และเหตุการณ์ที่รณรงสายรอบพระนครถูกยกเลิก เนื่องจากการนำรถยนต์เข้ามาในสยาม ทำให้เกิดกิจการแท็กซี่รับส่งประชาชนและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก จึงทำให้กิจการรณรงสายประสบภาวะขาดทุนและต้องทยอยปิดตัวลง จนเหลือเพียงรณรงสายรอบเมืองซึ่งเป็นรณรงสายสุดท้ายและได้ถูกยกเลิกให้บริการประชาชนในปี พ.ศ. 2511 (โกสินทร์ รตนประเสริฐ, 2555, น. 134)

จากเหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์ทั้ง 3 เหตุการณ์ อุมาริการ์ ได้บรรยายให้เห็นว่าภายในช่วงเวลา 7 ปีหลังจากที่เพชรน้ำผึ้งตัดสินใจไปเรียนต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเพราะคิดว่าภรรยาเสียชีวิตแล้ว ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง เมื่อเวลาผ่านไป ทุกอย่างย่อมเกิดการเปลี่ยนแปลง เหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์เชื่อมโยงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตไปในทางที่ดีขึ้นของตัวละครเอกชาย ภูผาได้พบกับครอบครัวที่แท้จริงและเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “คีรี” เขาเริ่มต้นชีวิตใหม่และได้ไปเรียนต่อที่ประเทศฟิลิปปินส์ และในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้เกิดเหตุการณ์ที่ยิ่งใหญ่หลายเหตุการณ์ ทั้งเป็นเหตุการณ์ที่มีชื่อเสียงระดับโลก เหตุการณ์ที่เป็นจุดสนใจของประชาชนในสยาม หรืออาจจะเป็นเหตุการณ์เล็ก ๆ ที่ไม่ค่อยมีผู้คนรู้เรื่องมากนัก ดังเช่นเรื่องที่คีรีเรียนจบทางการเกษตรจากประเทศฟิลิปปินส์ และตัดสินใจทำสวนส้มที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ แม้จะเป็นเหตุการณ์เล็ก ๆ ที่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผู้คนจำนวนมากนัก แต่เป็นเหตุการณ์ที่มีความสำคัญต่อชีวิตของคีรีอย่างมาก เพราะเขาตั้งใจทำในสิ่งที่ตนเองชื่นชอบนั่นก็คือการเรียน อีกทั้งเขายังตั้งใจที่จะทำงานเพื่อหาเลี้ยงเพชรน้ำผึ้งและเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดีให้ได้ ซึ่งช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้นั้นถือเป็นช่วงเวลาแห่งการสะสมประสบการณ์และเริ่มต้นชีวิตใหม่ของคีรี หลังจากที่ยูนิกับเพชรน้ำผึ้งกลับมาที่ประเทศไทย ทั้งสองคนปรับความเข้าใจกันและตกลงที่จะแต่งงานเพื่อสร้างครอบครัวที่อบอุ่น การแต่งงานของพ่อเลี้ยงคีรีกับหม่อมหลวงเพชรน้ำผึ้งจึงเป็นข่าวใหญ่โต ดังความว่า “งานแต่งงานของราชินิกุลสาวกับพ่อเลี้ยงใหญ่จึงเป็นข่าวครึกโครมของปีพอ ๆ กับการเปิดโรงแรมดุสิตธานีหรือยานอะพอลโล 13 ออกเดินทางไปเยือนดวงจันทร์ก็ว่าได้” (อุมาริการ์, 2560, น. 488) การแต่งงานของพ่อเลี้ยงคีรีกับหม่อมหลวงเพชรน้ำผึ้งได้รับความสนใจจากวงสังคมเป็นอย่างมาก เทียบเท่ากับข่าวดังระดับโลกอย่างเช่นการเปิดโรงแรมดุสิตธานี ในปี พ.ศ. 2513 (ดุสิตธานี, ม.ป.ป.) หรือแม้แต่ข่าวระดับโลกที่นาซาส่งยานอะพอลโล 13 ไปยังดวงจันทร์อีกครั้งในปี ค.ศ. 1970 (พ.ศ. 2513) (SPACETH.CO., 2019) หลังจากประสบความสำเร็จในการส่งยานอะพอลโล 11 ขึ้นสำรวจบนดวงจันทร์ก่อนหน้านี้

5. บุคคลสำคัญ: การนำเสนออุปนิสัยของตัวละครเอกชาย

การกล่าวอ้างถึงบุคคลสำคัญเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นอุปนิสัยของตัวละครเอกชายเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดมากยิ่งขึ้น การใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในประเด็นนี้ ปรากฏในนวนิยายเพียง 1 เรื่อง คือ นวนิยายเรื่องมธุรสโลกกันตร์ ตอนที่กล่าวถึงความคิดของเพชรน้ำผึ้งที่มีต่ออุปนิสัยของภูผา ความว่า “มิตร ชัยบัญชา ก็ มิตร ชัยบัญชา เกอะ ต่อให้เดินคู่มากับคลาร์ก เกเบิล ก็ใช้ว่าจะเทียบภูผาได้” (อุมาริการ์, 2560, น. 373) ข้อความดังกล่าว

เป็นการบรรยายมุมมองของเพชรน้ำผึ้งที่มีต่อใบหน้าของภุมา ก่อนหน้านั้นเพชรน้ำผึ้งคิดว่าภุมาหน้าตาดีพอสมควร ด้วยหมวดเคราที่ปิดบังไว้ทำให้เห็นใบหน้าของภุมาไม่ชัดเจน แต่ความเป็นจริงกลับพบว่าภุมาแม้จะมีใบหน้าที่กระด้าง แต่ใบหน้าภายใต้หมวดเคราที่ปกคลุมอยู่นั้นหล่อรากับพระเอกหนัง โดยเฉพาะช่วงกรามแข็งแรงได้รูปกับโครงหน้า และหน้าผากกว้าง ทำให้เพชรน้ำผึ้งคิดเปรียบเทียบกับใบหน้าของภุมากับมิตร ชัยบัญชา แล้วก็ให้ข้อสรุปว่า มิตร ชัยบัญชา ซึ่งเป็นพระเอกหนังไทยที่มีชื่อเสียงที่สุดในช่วงนั้นก็ไม่สามารถเทียบความหล่อของภุมาได้

กล่าวถึงฉากของนวนิยายเรื่องมธุรสโลกันตร์ปรากฏอยู่ในช่วงประมาณ พ.ศ. 2500 ซึ่งตรงกับช่วงเวลาที่พระเอก มิตร ชัยบัญชา ประสบความสำเร็จด้านการแสดงภาพยนตร์และมีชื่อเสียงโด่งดังมาก มิตร ชัยบัญชา เป็นพระเอกขวัญใจของผู้ชมในยุคนั้น เพราะใบหน้าที่หล่อเหลา มีเสน่ห์ และยังเป็นผู้ที่มีความสามารถทางการแสดง นอกจากนี้ เพชรน้ำผึ้งยังเปรียบเทียบความหล่อของภุมาว่า แม้แต่ คลาร์ก เกเบิล ก็ไม่สามารถเทียบกับภุมาได้ กล่าวถึง คลาร์ก เกเบิล นักแสดงภาพยนตร์ชาวอเมริกัน เป็นดารายายที่ได้รับการนิยมนอย่างล้นหลาม เขาเป็นตัวอย่างของความเป็นชายและความเข้มแข็งในอุดมคติของชาวอเมริกัน และได้รับการขนานนามว่าเป็น “King of Hollywood” (หนังเก่า คลาสสิก รีวิวเวอร์, ม.ป.ป.)

จากมุมมองของเพชรน้ำผึ้งตัวละครเอกฝ่ายหญิงของเรื่อง แสดงให้เห็นว่า อุมาริการ์ ผู้แต่งนวนิยายเรื่องมธุรสโลกันตร์ได้ใช้กลวิธีการเปรียบเทียบบุคลิกของภุมากับพระเอกหนังที่มีชื่อเสียงระดับประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าการพิจารณารูปลักษณ์ของภุมาเพื่อเทียบกับบุคคลที่มีชื่อเสียงดังกล่าว นั้น สะท้อนให้เห็นถึงตัวตนที่แท้จริงของภุมาที่ซ่อนอยู่ภายใต้ใบหน้าที่เติมไปด้วยหมวดเครา ดูเป็นใจที่มีความดุดัน น่ากลัว น่าเกรงขาม แต่เบื้องลึกของภุมานั้นเป็นผู้มีจิตใจดี มีน้ำใจ และยินดีช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน ใบหน้าที่ไม่ได้เปิดเผยให้เห็นความหล่อเหลานั้นก็เหมือนกับความดีของภุมาที่ซ่อนไว้ หากผู้ใดจะรู้จักและเข้าใจตัวตนของภุมา บุคคลผู้นั้นจะต้องพิจารณาให้เห็นถึงภายในจิตใจ ดังเช่นเพชรน้ำผึ้งที่รู้จักตัวตนของภุมาอย่างแท้จริง ไม่ว่าใครจะว่าภุมาเป็นโจรร้ายอย่างไร แต่เพชรน้ำผึ้งกลับไม่เห็นด้วยกับคำพูดของผู้อื่น เธอพิจารณาจากการกระทำของภุมาด้วยตนเอง ยิ่งเธอได้รู้จักภุมากเท่าไร ยิ่งทำให้เห็นคุณค่าของภุมากยิ่งขึ้นเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนั้นต่อให้บุคคลใดจะมีชื่อเสียง ได้รับความนิยม หรือประสบความสำเร็จเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อเปรียบเทียบกับภุมาแล้ว ภุมาก็ยังเป็นที่หนึ่งในดวงใจของเพชรน้ำผึ้งเสมอ

6. มิตคุกริ: สัญลักษณ์แทนมิตรภาพของตัวละครเอกชาย

กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายผ่านสัญลักษณ์ที่ปรากฏในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร พบว่าปรากฏสัญลักษณ์ในนวนิยายเพียง 1 เรื่อง คือ นวนิยายเรื่องดวงใจขบถ กล่าวถึงมิตรภาพระหว่างพสุกับยุพราช เขาทั้งสองคนรู้จักกันในวันที่เข้ารับการฝึกกรีนเบเรตต์ซึ่งเป็นการฝึกของหน่วยรบพิเศษที่มีชื่อเสียงของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา ทั้งพสุและยุพราชได้ร่วมฝึกและร่วมปฏิบัติการกิจที่เสี่ยงตายมาด้วยกัน จึงกลายมาเป็นคู่หูกันที่สุดในที่สุด ทั้งพสุและยุพราชเป็นชายชาวเอเชียที่มีโอกาสได้เข้าร่วมฝึกกรีนเบเรตต์ ทำให้ทั้งคู่เข้าใจกันมากกว่าทหารชาวอเมริกันที่ร่วมฝึก หลังจากจบการฝึกเรียบร้อยแล้ว พสุกับยุพราชได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการกิจเสี่ยงตายร่วมกัน จนทำให้ทั้งสองคนเป็นเพื่อนแท้ที่ยอมตายแทนกันได้ ยุพราชจึงมอบมิตคุกริซึ่งเป็นมิดประจำตัวของเขาให้กับพสุ อันเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงมิตรภาพระหว่างทั้งสองคน ดังความว่า

“มิดคูรีเล่มนี้เป็นมิดประจำตัวของฉันตั้งแต่เด็ก มันมีความสำคัญกับฉันมาก ฉันขอมอบให้นาย เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนมิตรภาพของเรา”

“ฉันรับมันไว้ไม่ได้หรอก นักรบกรุ๋ซ่าจะต้องมีมิดประจำตัวไม่ใช่หรื ถ้าไม่มีมิด นายก็ไม่ใช่ นักรบกรุ๋ซ่าอีกต่อไป”

“เรื่องนั้นไม่ต้องเป็นห่วง” เขายกมิดอีกอันขึ้นมา “พ่อของฉันทำไว้ให้ฉันสองเล่ม ฉันขอมอบของ ฉันให้นาย เป็นการขอบคุณที่ช่วยชีวิตฉันไว้”

“ถ้านายยืนยัน ฉันก็ยินดีรับ”

“ดี ผู้ชายชาวไตหลวงส่วนใหญ่จะพกมิดประจำตัวเป็นเรื่องปกติเช่นเดียวกับชายชาวกรุ๋ซ่าจะต้องมีมิดประจำตัว ที่รัฐไตหลวงมีผู้คนหลากหลายชาติผสมผสาน อยู่อาศัยอย่างเสรี นายจะไม่ดูแตกต่างไปจากพวกเรา” (ณารา, 2559, หน้า 35-36)

มิดคูรีเป็นมิดประจำตัวของนักรบกรุ๋ซ่า เป็นสิ่งที่แสดงถึงความกล้าหาญ ความสามารถของชาวกรุ๋ซ่า เมื่อยุพราชตัดสินมอบมิดคูรีซึ่งเป็นอาวุธคู่กายให้พสุ แสดงว่าพสุต้องมีความสำคัญต่อยุพราชเป็นอย่างมาก ประกอบกับพ่อของยุพราชทำมิดคูรีให้ยุพราช 2 เล่ม เมื่อยุพราชมอบมิดคูรีให้พสุ จึงเปรียบเสมือนเป็นมิดคู่ที่จะร่วมกันต่อสู้ตลอดไป อีกทั้งยังเป็นการแสดงมิตรภาพและแสดงการยอมรับให้เป็นพวกพ้องกลุ่มเดียวกัน มิดคูรีจึงเป็นสัญลักษณ์แทนมิตรภาพระหว่างยุพราชกับพสุ ตลอดจนเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างยุพราชซึ่งเป็นชาวกรุ๋ซ่ากับพสุซึ่งเป็นชาวไทย ผู้วิจัยเห็นว่ามิดคูรีนี้เป็นสัญลักษณ์สำคัญที่แสดงให้เห็นว่าตัวละครเอกชาย คือ พสุ ได้รับมิตรภาพอันดีงามจากผู้อื่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าพสุต้องเป็นผู้มีความจริงใจ กล้าหาญ ยอมเสี่ยงชีวิตเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น จึงทำให้พสุได้รับมิตรภาพที่ดีตอบแทนกลับมา การใช้กลวิธีการนำเสนอผ่านสัญลักษณ์มิดคูรีนี้จึงเป็นการทำให้เห็นพฤติกรรมและลักษณะนิสัยของตัวละครพสุได้อีกประการหนึ่งเช่นกัน

7. เพลงรัก: ท่วงทำนองความรู้สึกของตัวละครเอกชาย

ในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรได้นำเพลงรักมาเป็นกลวิธีหนึ่งในการนำเสนอความรู้สึกระหว่างตัวละครเอกชายและตัวละครเอกหญิง รวมทั้งบทเพลงดังกล่าวยังทำให้ผู้อ่านเข้าใจบรรยากาศของเรื่อง ณ ขณะนั้น การใช้เพลงรักนำเสนอความรู้สึกของตัวละครเอกชายปรากฏในนวนิยายชุดนี้ทั้ง 2 เรื่อง ดังเช่นนวนิยายเรื่องมธุรสโลกันตร์ อุมาริการ์ ได้นำเพลงไทยลูกกรุงชื่อเพลง เรือนแพ ผู้ขับร้องคือ ชรินทร์ นันทนาคร มาประกอบในตอนที่ถูกฉาดแลเพชรน้ำผึ้งอยู่ที่เรือนแพ เพชรน้ำผึ้งได้รับบาดเจ็บจากการถูกยิงเพราะช่วยภุฉา จึงทำให้ภุฉารู้สึกผิดและรักเพชรน้ำผึ้งมาก เขาถูกฉาดแลเพชรน้ำผึ้งเป็นอย่างดี ในระหว่างที่เพชรน้ำผึ้งพักรักษาตัวที่เรือนแพนั้น ภุฉาจึงเป่าขลุ่ยกล่อมเธอก่อนเข้านอนทุกคืน ดังความว่า

ภุฉาเป่าขลุ่ยคลอกับเสียงน้ำเซาะเรือนแพและสายฝนที่ตกกระทบผิวน้ำเพื่อกล่อมหญิงสาวก่อนเข้านอนทุกคืน ทำให้เพชรน้ำผึ้งที่คุ้นชินกับเครื่องดนตรีตะวันตกหรืออินเดียมากกว่าถึงกับนอนฟังนิ่ง ไม่เคยรู้มาก่อนว่าขลุ่ยไทยจะไพเราะขนาดนี้ โดยเฉพาะเมื่อเขาเป่าเพลง “เรือนแพ” ที่หลอนไม่รู้จัก

“เพลงในหนังเรื่องเรือนแพเมื่อสองปีก่อนโน้น” ฝ่ายนั้นบอก แล้วร้องให้หลอนฟังเล่นหนึ่งท่อน “เรือนแพ...ล่องลอยคอยความรักนานมา คอยน้ำค้างกรุณา หยาดมาจากดาราแหล่งสวรรค์...” (อุมาริการ์, 2560, น. 349-350)

ในตอนที่ยุพาเปาขลุ่ยเพลงเรือนแพ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ผู้เขียนเลือกให้ยุพาเปาเพลงเรือนแพเพราะในตอนนั้นทั้งคู่ได้พักอยู่ที่เรือนแพริมน้ำด้วยกัน ซึ่งเนื้อหาของเพลงเข้ากับสถานการณ์ ณ ขณะนั้น ทั้งเรือนแพยังเป็นสถานที่ที่ไม่มีกลุ่มโจรหรือคนที่มุ่งทำร้ายเขาทั้งสอง มีเพียงภูผากับเพชรน้ำผึ้งที่คอยดูแลซึ่งกันและกัน ยุพาเลือกเปาขลุ่ยซึ่งเป็นเครื่องดนตรีไทยและน่าจะเป็นเครื่องดนตรีที่หาง่ายมากที่สุดในขณะนั้น แต่ผู้เขียนได้บรรยายว่าเพชรน้ำผึ้งกลับคุ้นชินกับเครื่องดนตรีทางตะวันตกหรืออินเดียมากกว่า เพราะเธอเติบโตที่ต่างประเทศ ในทางตรงกันข้ามเมื่อเพชรน้ำผึ้งได้ฟังเสียงขลุ่ย เธอกลับนอนฟังนิ่งและไม่เคยรู้มาก่อนว่าขลุ่ยไทยจะไพเราะได้ขนาดนี้ ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้เห็นถึงการเปรียบเทียบระหว่างความเป็นตะวันตกและตะวันออกผ่านเครื่องดนตรี ทำให้ผู้อ่านได้นึกย้อนถึงเครื่องดนตรี “ขลุ่ย” ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีของไทยที่หาได้ทั่วไปและวิธีการเล่นก็ไม่ยากมากนัก เปรียบได้กับว่าความเป็นธรรมชาติหรือสิ่งที่เรามีอยู่แล้ว หาได้อยู่ทั่ว ๆ ไป อาจเป็นสิ่งที่มีความงามอยู่ในตัวเอง หากไม่มองข้ามสิ่งนั้นก็เห็นคุณค่าที่แท้จริง โดยที่ไม่ต้องไปตามหาคุณค่าของตัวเองจากการเปรียบเทียบกับชาวตะวันตก เหมือนที่เพชรน้ำผึ้งต้องหยุดฟังเสียงขลุ่ยของยุพา แต่ถ้าไม่ให้คุณค่าของสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวหรือมองข้ามความเป็นไทย นั่นก็เปรียบเหมือนว่าเรามองข้ามคุณค่าของตัวเอง หรือถ้าลองมองเปรียบเทียบเรื่องคุณค่าระหว่าง “ขลุ่ย” กับ “ยุพา” ทั้งสองอย่างมีคุณค่าที่เหมือนกันคือ การมีคุณค่าในตัวเอง ยุพาเป็นโจรที่คอยช่วยเหลือคน เป็นผู้ชายคนหนึ่งที่มีความปรารถนาดีและไม่ทอดทิ้งหญิงสาวที่ตนรัก เขาเปรียบแทนชายไทยในอุดมคติซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสุภาพบุรุษอย่างที่ยุหญิงไทยต้องการ ดังนั้นยุพาจึงเป็นสิ่งที่มีความค่ามากที่สุดและอยู่ใกล้ตัวเพชรน้ำผึ้งตลอดเวลาอันเอง

อุมาริการ์ ยังได้สร้างตัวละครยุพา ให้เป็นผู้ชายที่แสนธรรมดา รักความสงบ แม้จะเป็นโจรก็ไม่ชอบปล้นฆ่า จนเมื่อได้มาพบกับเพชรน้ำผึ้งจึงทำให้ยุพาได้รู้จักกับความรัก ลักษณะของยุพาแตกต่างจากพลุในนวนิยายเรื่องดวงใจขบถ ยุพาเติบโตในชุมโจร ดำรงชีวิตเป็นชายชาวป่า ไม่มีโอกาสที่จะได้เข้าไปใช้ชีวิตอยู่ในเมือง หากไม่นับเรื่องที่เขาต้องไปปล้นตามคำสั่งของเสี้ยนแล้ว การดำรงชีวิตของเขาก็เหมือนกับชาวบ้านทั่ว ๆ ไป ดังนั้นเพลงเรือนแพเป็นเพลงลูกกรุงที่มีกลิ่นอายของความเป็นไทย กล่าวถึงธรรมชาติและความรักที่เรียบง่าย มีความจริงใจ จึงแสดงให้เห็นตัวตนของยุพาได้เป็นอย่างดี ดังในตัวอย่างที่เพชรน้ำผึ้งคิดถึงยุพาอยู่ในใจว่า “แม้จะติดแววกระด้างอยู่บ้างตามประสาคนบ้านป่า แต่ฟังแล้วสัมผัสได้ถึงความจริงใจท่วมท้น” (อุมาริการ์, 2560, น. 350) จากเนื้อเพลงท่อนที่ยุพาร้องให้เพชรน้ำผึ้งฟังว่า “เรือนแพ...ล่องลอยคอยความรักนานมา คอยน้ำค้างกรุณา หยาดมาจากดาราแหล่งสวรรค์...” เป็นการเปรียบเทียบเพื่อบอกความในใจของยุพาให้เพชรน้ำผึ้งฟังว่า ยุพาเปรียบเหมือนเรือนแพที่ลอยอยู่ริมน้ำ ไม่มีหลักแหล่ง อยู่อย่างล่องลอยและรอคอยความรักมาอย่างเนิ่นนาน จนได้มาพบกับเพชรน้ำผึ้งซึ่งเป็นผู้หญิงที่มีคุณค่า สูงส่ง เปรียบเสมือนกับหยาดน้ำค้างที่หยาดหยดลงมาจากดวงดาราซึ่งอยู่บนสวรรค์ แต่ยุพาก็คิดอยู่เสมอว่าความรักของเขาเป็นความรักที่หมายปองคนที่ไม่คู่ควร สังเกตจากคำว่า “คอยน้ำค้างกรุณา” คือ ต้องรอคอยและรอความเห็นใจจากอีกฝ่าย ดังที่ยุพาคิดอยู่เสมอว่าเขาเป็นโจร ไม่คู่ควรกับเพชรน้ำผึ้งที่มีฐานันดรสูงศักดิ์ นอกจากนี้ ฉากในเรื่องมธุสโลกันตร์เป็นฉากในช่วงประมาณ พ.ศ. 2500 ซึ่งเป็นช่วงที่เพลงเรือนแพที่ได้รับความนิยมในขณะนั้น จึงทำให้ผู้เขียนเลือกหยิบยกเพลงที่เป็นอมตะนิรันดร์กาลมาใช้ในฉากที่ภูผากับเพชรน้ำผึ้งได้มีโอกาสแสดงความรักให้แก่กัน

8. สมุนไพโร การเล่นคาถาอาคม การสักยันต์ พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ฤกษ์ยาม และของขลัง: ความเป็นท้องถิ่นของตัวละครเอกชาย

ความเป็นท้องถิ่นของตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ปรากฏในนวนิยายเพียง 1 เรื่อง คือ นวนิยายเรื่องมธุรสโลกินทร์ ผู้เขียนได้นำเสนอความเป็นท้องถิ่นของตัวละครเอกชายผ่านการเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องสมุนไพร ดังในตอนแรกที่เพชรน้ำผึ้งแพ้วซึกพอกจนเกิดผื่นคัน ภูผาจึงนำน้ำคั้นจากเหง้าขมิ้นชันตำมาทาให้เพชรน้ำผึ้ง ดังความว่า “น้ำคั้นจากเหง้าขมิ้นชันตำ มันใช้แก้ลมพิษ ผดผื่นคันได้ แต่ไม่รู้จะแก้อาการแพ้วซึกพอกของเธอไหม ถ้าไม่หาย พรุ่งนี้ค่อยหาใบระบาดหรือไม้กึ่งฟ้าทะลายโจรมาทาดู” (อุมาริการ์, 2560, น. 170) นอกจากนี้ภูผายังเสนอทางเลือกในการรักษาด้วยการใช้สมุนไพรรูปอื่น ถ้าน้ำคั้นจากเหง้าขมิ้นชันไม่ได้ผล อาจจะต้องลองใช้ใบระบาด หรือฟ้าทะลายโจรมาทาอีกรอบ แสดงให้เห็นความรู้เรื่องภูมิปัญญาเกี่ยวกับสรรพคุณของสมุนไพรไทยหลายชนิด ซึ่งช่วยรักษาและบรรเทาอาการผดผื่นคันจากการแพ้ได้ อีกทั้งยังเป็นสมุนไพรที่หาได้ตามท้องถิ่นทั่วไป และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาอีกด้วย ในสถานการณ์ดังกล่าวเพชรน้ำผึ้งยอมให้ภูผาทาน้ำคั้นจากเหง้าขมิ้นชัน จึงทำให้อาการแพ้วซึกพอกของเธอดีขึ้น การที่ภูผานำสมุนไพรมีอยู่ในพื้นที่นั้นมาใช้เป็นยาเพื่อรักษาและบรรเทาอาการแพ้วซึกพอกของเพชรน้ำผึ้ง แสดงให้เห็นถึงการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตนมีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ นำธรรมชาติรอบตัวที่มีมาเป็นปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความไม่สบายกายได้ ทั้งยังแสดงให้เห็นตัวตนของภูผาในยามที่จะต้องจะออกปล้นหรือดำรงชีวิตอยู่ในป่า ภูผาจะต้องมีความรู้ในเรื่องการเอาตัวรอดในสถานการณ์ปกติและสถานการณ์คับขัน เมื่อภูผามีความรู้รอบตัวเรื่องสมุนไพรชนิดต่าง ๆ จะเป็นการช่วยปฐมพยาบาลเบื้องต้นในยามที่เขาได้รับบาดเจ็บหรือช่วยรักษาให้ภูผาหายจากอาการเจ็บไข้ได้

นอกจากนี้ในประเด็นของการเล่นคาถาอาคม การสักยันต์ และการผ่านพิธีกรรมอาบน้ำว่านศักดิ์สิทธิ์ กล่าวคือ ภูผาเป็นโจรที่มีความเชื่อทางไสยศาสตร์ เขาเชื่อว่าคาถาอาคมหรือของขลังจะช่วยทำให้เขารอดปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวง ดังนั้นเมื่อภูผารับคาถาอาคมหรือของขลังเข้ามาในชีวิต เขาจึงจำเป็นต้องมีข้อยึดถือและปฏิบัติมากกว่าบุคคลทั่วไป หากภูผาไม่เคร่งครัดในการปฏิบัติตน จะทำให้เกิดเรื่องไม่ดีขึ้นทำให้เขาถึงแก่ความตายได้ ดังความว่า “ภูผาเองก็รู้ตัวว่าการเล่นอาคมหรืออาบน้ำว่านศักดิ์สิทธิ์ รวมถึงสักยันต์สำคัญบนร่างกาย ทำให้เขาต้องให้สังฆะครูบาอาจารย์ที่สอนวิชาว่าต้องรักษาให้ได้อย่างน้อยสองหรือสามในห้าข้อในยามปกติ แต่สำหรับวันพระแล้ว จะต้องรักษาให้ได้ครบบริบูรณ์ทั้งห้าข้อ” (อุมาริการ์, 2560, น. 125) เนื่องจากภูผาเป็นโจรที่มีคาถาอาคม อีกทั้งยังสักยันต์ และผ่านพิธีกรรมอาบน้ำว่านศักดิ์สิทธิ์ จึงทำให้เขาต้องปฏิบัติตามข้อห้าข้อตามที่ได้อธิบายกับครูบาอาจารย์ที่สอนวิชาให้เขา ในยามปกติเขาจะต้องรักษาห้าข้อให้ได้อย่างน้อยสองหรือสามข้อ ถ้าเป็นวันพระเขาต้องเคร่งครัดในเรื่องการถือศีลห้าให้ครบทุกข้อ แต่ด้วยความที่ภูผาเป็นโจร ในบางสถานการณ์อาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการรักษาห้าข้อเป็นอย่างมาก เช่น การชนฆ่าผู้อื่น การดื่มเหล้าเมื่อต้องพบปะหรือเจรจาเรื่องงาน เป็นต้น ดังนั้นถ้าไม่จำเป็นเขาก็จะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ทำผิดศีลห้า ในเรื่องของการดื่มเหล้า ภูผาจะดื่มในยามจำเป็นและไม่ดื่มเมามายจนขาดสติ เรื่องของการพูดปด เขาจะถือสังฆะ รักษาคำพูด แต่หากพูดแล้วเกิดปัญหาภูผาก็เลือกที่จะไม่พูด และในเรื่องของการประพฤติผิดในกาม ภูผาจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับโสเภณีหรือบังคับหญิงสาวคนใดที่ไม่เต็มใจ นอกเสียจากหญิงคนนั้นเต็มใจหรือพ่อแม่ของหญิงสาวผู้นั้นเต็มใจยกให้อยู่ในความปกครองของภูผา

ทั้งนี้ในนวนิยายเรื่องมธุรสโลกินทร์ยังได้บรรยายเกี่ยวกับพิธีอาบน้ำว่านของเหล่าโจรแห่งไพร่วารี ซึ่งภูผาก็ได้เข้าร่วมพิธีกรรมในครั้งนี้ด้วย พิธีศักดิ์สิทธิ์นี้เหล่าโจรผู้มีอาคมจะนิยมทำปีละครั้งหรือทำทุกครึ่งก่อนที่จะออกปล้นครั้ง

ใหญ่ โจรทั้งหลายต้องผ่านพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์อาบน้ำว่านเพื่อให้แคล้วคลาดจากภัยอันตรายและเสริมมงคลชัยให้กับตนเอง ดังความว่า

ดังนั้นเมื่อน้ำพระพุทธรูปที่ปลุกเสกจากน้ำฝนไหลผ่านชายคาพระอุโบสถวัดใหญ่ใจกลางเมือง เมื่อวันพระขึ้น 15 ค่ำ ถูกนำมาใส่กะละมังสังกะสีขนาดใหญ่ชนิดที่ผู้ชายตัวโต ๆ ลงไปนั่งได้ถูกต้มจนเริ่มเดือดปุด ๆ และเปลี่ยนจากสีใสเป็นเหลืองโพล เพราะผลจากผงว่านรวมได้ห้าร้อยแปดชนิดที่ถูกปั่นเข้าด้วยกันจนกลายเป็นสีเหลืองเข้มแล้วห่อไว้ด้วยผ้าขาวบางผืนใหญ่ซึ่งถูกรัดด้วยด้ายสายสิญจน์อย่างแน่นหนาเพื่อนำมาต้มในน้ำนี้พร้อมด้วยการบริกรรมคาถาพลีว่านโดยพราหมณ์เผ่าร่างอ้วนดำในชุดผ้าดิบสีขาวสะอาดไม่ต่ำกว่าชั่วโหมงได้จบลง พวกเขาก็พร้อมใจกันนั่งคุกเข่าถวายพานไหว้ครูแก่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือ เพื่อขอพรให้พวกท่านเหล่านั้นมาช่วยปกป้องคุ้มครองภัยให้ (อุมาริการ์, 2560, น. 394)

นอกจากเรื่องราวของการอาบน้ำว่านเพื่อให้แคล้วคลาดปลอดภัยและเสริมความเป็นมงคลแล้ว กลุ่มโจรยังยึดถือในเรื่องของฤกษ์ยามที่จะเดินทางเพื่อออกปล้น โดยในนวนิยายเรื่องมธุรสโลกนัตรกล่าวถึงฤกษ์ที่เสียดินนัดขุนโจรมาร่วมปล้นครั้งใหญ่ โดยในครั้งนี้เสียดินมอบหมายให้ภูผาเป็นผู้นำขุนโจรทั้งหลายออกปล้น ดังในตอนที่ภูผาส่งข้อมูลการปล้นให้พันตำรวจโทสมยศ ความว่า “ไซ้ เสาร์ห้า” ชายหนุ่มยั่ว “และถึงไม่ใช่เดือนห้าก็ไม่เป็นอะไร เพราะโจรฤกษ์ที่ดีที่สุดในช่วงนี้ตรงกับเวลาสิบโมงวันนั้นพอดี” จากนั้นภูผาก็อธิบายแผนการที่วางไว้ให้อีกฝ่ายฟังโดยละเอียด พร้อมตบท้ายว่า “ถ้าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ก็เจอกันวันนั้นเลย เพราะต่อไปนี่ผมคงมาพบคุณไม่ได้อีกแล้ว” (อุมาริการ์, 2560, หน้า 310) ฤกษ์ยามที่เสียดินวางแผนจะออกปล้นนั้นตรงกับวันเสาร์ แรม 5 ค่ำ แม้จะไม่ตรงกับเดือน 5 แต่เวลาสิบโมงในวันนั้นจะตรงกับโจรฤกษ์พอดี ซึ่งเป็นฤกษ์ที่ดีเหมาะสำหรับการออกปล้น เมื่อถึงวันดังกล่าว ขุนโจรทั้งหลายไม่สามารถปล้นได้สำเร็จตามที่ได้วางแผนไว้ เพราะภูผาได้ส่งข้อมูลให้ตำรวจเรียบริบร้อยแล้ว อีกทั้งภูผาใช้โอกาสในวันนี้ทำลายชุมโจรได้สำเร็จ แสดงให้เห็นว่าการถือฤกษ์ยามถือเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งและเป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติ แต่กระนั้นต่อให้ฤกษ์ยามดีสักเพียงใด หากกระทำการในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ย่อมส่งผลให้เกิดความล้มเหลว การที่ภูผาสามารถทำลายชุมโจรได้สำเร็จนั้นอาจจะเป็นเพราะฤกษ์ดีที่ช่วยส่งเสริมให้เขาทำตามสิ่งที่ตั้งใจไว้ ประกอบกับภูผาต้องการทำลายชุมโจรของเสียดิน ซึ่งเป็นแหล่งแห่งความชั่วร้ายและผิดกฎหมาย ภูผาเลือกที่จะยืนอยู่ข้างความถูกต้อง จึงทำให้สิ่งที่ภูผาตั้งใจไว้ประสบความสำเร็จ

ความเป็นท้องถิ่นของตัวละครเอกชายประการสุดท้ายคือเรื่องเขี้ยวเลือกกลางซึ่งเป็นเครื่องรางของขลังของภูผา สร้อยพระที่มีเขี้ยวเลือกกลางนี้ภูผาใส่ไว้ไม่ห่างกาย เพราะเชื่อว่าเมื่อสวมแล้วจะป้องกันอันตราย อยู่อย่างคงกระพันและยิงฟันแทงไม่เข้า ดังความว่า

แต่ของที่สำคัญที่สุดที่ฝายนั่นวางไว้คือ สร้อยเส้นโตที่มีพระคล้อยอยู่ถึงห้าองค์ รวมถึงเขี้ยวสัตว์สี่ขาแถมเหลือสองอัน ที่หล่อนมารู้เมื่อไม่นานนี้ว่าเป็นเขี้ยวเลือกกลางซึ่งด้านในเป็นโพรงตั้งแต่รากฟันไปจนเกือบถึงปลายเขี้ยว ถือเป็นของขลังที่หายากและมีฤทธิ์เดชยิ่งนัก เพราะเชื่อกันว่าทำให้คนสวมคงกระพันและยิงฟันไม่เข้า (อุมาริการ์, 2560, น. 392)

เหตุการณ์ข้างต้นกล่าวถึงวันที่ภูผาต้องเป็นผู้นำปล้นครั้งใหญ่ที่ตลาดไพรวารี การออกปล้นครั้งนี้สำคัญต่อชีวิตของภูผามาก เพราะภูผาได้ส่งข่าวให้พันตำรวจโทสมยศเกี่ยวกับแผนการปล้นที่เสียดินวางแผนไว้ ภูผามีความหวังว่าการปล้นในครั้งนี้จะทำให้ตำรวจสามารถจับขุนโจรทั้งหมดที่มาร่วมปล้นและสามารถทำลายชุมโจรนี้ได้สำเร็จ ส่วนภูผาก็จะได้แก้แค้นเสียดินซึ่งเป็นคนที่ทำลายชีวิตของภูผาและคนที่ภูผารัก อีกประการหนึ่งคือวันนี้เป็นวันที่ภูผาจะ

ปล่อยให้เพชรรำพึงกลับบ้าน ภูผาจึงให้ลูกน้องพาเพชรรำพึงหนีออกจากชุมโจรเพื่อที่เธอจะได้กลับไปใช้ชีวิตอย่างที่ควรจะเป็น ก่อนที่ภูผาจะออกไปรวมตัวกับขุนโจรทั้งหลาย เขาจึงเตรียมเสื้อผ้าเพื่อให้เพชรรำพึงปลอมตัวและมอบของขลังให้กับเพชรรำพึง นั่นคือสร้อยพระที่มีพระคล้อยอยู่ห้อยคอและมีเขี้ยวเสือกกลางสีขาวแกมเหลืองสองอันสำหรับภูผาสร้อยดังกล่าวมีความสำคัญเปรียบเสมือนเป็นหัวใจของภูผา เพราะการจะออกปล้นแต่ละครั้งต้องเสี่ยงอันตรายรอบด้าน ทั้งเรื่องต้องระวังการปะทะกับตำรวจ ระวังพวกโจรด้วยกันจะหักหลัง การที่ภูผามีสร้อยพระและของขลังติดตัวไว้จึงเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ภูผาได้เป็นอย่างดี โดยองค์พระจะเป็นพุทธคุณปกป้องคุ้มครองให้ปราศจากภัยอันตราย และเขี้ยวเสือกกลางมีความเชื่อว่าจะทำให้ผู้ที่สวมใส่มีชีวิตอยู่อย่างคงกระพัน และยังฟันแทงไม่เข้า นอกจากอาวุธที่ภูผาต้องพกติดตัวเพื่อป้องกันตนเองแล้ว สร้อยพระที่มีเขี้ยวเสือกกลางดังกล่าวก็เป็นสิ่งที่ภูผาสวมติดตัวไว้ตลอดเวลาเช่นกัน ดังนั้นการที่ภูผามอบของสำคัญที่เขาพกติดตัวตลอดให้กับเพชรรำพึง ก็นับได้ว่าภูผาได้มอบของที่เปรียบเป็นหัวใจของเขาส่งให้เธอ สร้อยพระนี้จะเป็นสิ่งที่คุ้มครองเธอแทนภูผาเพราะภูผาไม่สามารถดูแลเพชรรำพึงได้อีกต่อไป เธอต้องกลับไปใช้ชีวิตในแบบที่เธอควรจะเป็น จึงแสดงให้เห็นว่าภูผารักและเป็นห่วงเพชรรำพึงมากกว่าชีวิตของตนเอง ความรักที่ภูผามอบให้เพชรรำพึงเป็นความรักที่ให้อิสระและต้องการให้คนรักปลอดภัย เขามอบหัวใจและชีวิตให้เธอ หากเพชรรำพึงปลอดภัย ในชีวิตนี้เขาก็ไม่ต้องห่วงหรือกังวลเรื่องใดอีกต่อไป

จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยแสดงให้เห็นว่า ความเป็นท้องถิ่นของภูผาปรากฏผ่านเรื่องราวของภูมิปัญญาและความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ได้แก่ สมุนไพร การเล่นคาถาอาคม การสีกยันต์ พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ฤกษ์ยาม และของขลัง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นลักษณะเฉพาะและเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิตของภูผา เป็นการใช้กลวิธีการนำเสนอเรื่องราวของท้องถิ่นเพื่อช่วยให้เห็นอัตลักษณ์ของตัวละครเอกชาย แสดงให้เห็นถึงกลิ่นอายของความเป็นพื้นเมือง มีการดำรงชีวิตผูกพันอยู่กับธรรมชาติ ความเชื่อในเรื่องพิธีกรรม เครื่องรางของขลัง ตลอดจนสะท้อนให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครเอกชายที่ต้องมีความเข้มแข็งและความอดทน

จากการศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ผู้วิจัยพบว่าทั้ง ณาตรา และ อุมาริการ์ ได้ใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ทั้งหมด 8 ประเด็น ซึ่งสรุปได้ดังตารางที่ 2 สรุปกลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปกลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร

ประเด็นที่	กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร	ปรากฏในนวนิยายเรื่อง	
		ดวงใจขบถ	มธุรสโลกินทร์
1.	ฝาแฝด: ความเหมือนที่ไม่เหมือนของตัวละครเอกชาย	✓	✓
2.	ฉากท้องถิ่นและต่างแดน: พื้นที่การนำเสนอความสามารถและความรักของตัวละครเอกชาย	✓	✓
3.	ตำนานหรือเรื่องเล่า: การบ่งบอกลักษณะของตัวละครเอกชาย	✓	✓
4.	เหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์: การเชื่อมโยงการกระทำของตัวละครเอกชาย	✓	✓
5.	บุคคลสำคัญ: การนำเสนออุปนิสัยของตัวละครเอกชาย		✓

ประเด็นที่	กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร	ปรากฏในนวนิยายเรื่อง	
		ดวงใจขบถ	มธุรสโลกันตร์
6.	มิตคูกรี: สัญลักษณ์แทนมิตรภาพของตัวละครเอกชาย	✓	
7.	เพลงรัก: ท่วงทำนองความรู้สึกของตัวละครเอกชาย	✓	✓
8.	สมุนไพร่ การเล่นคาถาอาคม การสักรยันต์ พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ฤกษ์ยาม และของขลัง: ความเป็นท้องถิ่นของตัวละครเอกชาย		✓

การที่ ฌารา และ อุมาริการ์ ใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรดังกล่าว ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจพฤติกรรมที่ตัวละครเอกชายทั้งสองได้แสดงออกมากยิ่งขึ้น แมนวนิยายทั้งสองเรื่องจะมีกลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในบางประเด็นที่แตกต่างกัน แต่ตัวละครเอกชายมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การแสดงพฤติกรรมที่มุ่งหวังให้ผู้อื่นมีความสุข ปราศจากความทุกข์ทั้งทางกายและใจ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นความสามารถของผู้เขียนที่สามารถเลือกใช้กลอุปกรณ์ในการนำเสนอจุดเด่นและตัวตนของตัวละครเอกชาย เพื่อแสดงให้เห็นความเป็นสุภาพบุรุษตามชื่อชุดของนวนิยาย และผู้เขียนยังสามารถค้นคว้าข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในช่วง พ.ศ. 2500 หรือแม้กระทั่งความนิยมของผู้คนในช่วงนั้นแทรกลงไปในเรื่องได้อย่างกลมกลืนและแนบเนียน ทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินพร้อมกับความรู้รอบตัวจากการอ่านนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร

อภิปรายผล

กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรดังกล่าว เป็นการนำเสนอตัวละครเอกชายซึ่งสะท้อนความเป็นสุภาพบุรุษในช่วงประมาณ พ.ศ. 2500 เนื่องจากเหตุการณ์ในนวนิยายทั้งสองเรื่องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดในช่วงเวลาดังกล่าว อันแสดงให้เห็นการผสมผสานลักษณะตัวละครเอกชายแบบไทยและแบบตะวันตก ผู้เขียนได้สร้างสรรค์ให้ตัวละครเอกชายในนวนิยายเรื่องนั้นมีความเป็นสุภาพบุรุษที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวทางด้านตัวละครพสุเป็นตัวละครที่เป็นตัวแทนชายไทยที่มีความเป็นสุภาพบุรุษ กล่าวคือ มีความเป็นสุภาพบุรุษจากภายในสู่ภายนอก ภายในจิตใจเป็นผู้ที่คิดดี คำนึงถึงผู้อื่น สะท้อนออกมาสู่ภายนอกซึ่งเป็นคนมีความสุภาพ เข้าใจผู้อื่น และปฏิบัติตนถูกต้องตามศีลธรรมและกฎหมาย ส่วนตัวละครภูผาภายนอกของเขาดูเป็นโจรที่เต็มไปด้วยความโหดเหี้ยม น่ากลัว น่าเกรงขาม แต่ภายในจิตใจ ภูผามีใจเมตตาและคิดช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ แม้ในบางครั้งการช่วยเหลือผู้อื่นของภูผาอาจจะเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องทั้งหมด แต่วัตถุประสงค์หลักของเขาก็คือการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งการกระทำของภูผาถือว่าเป็นผู้มีความเป็นสุภาพบุรุษที่อยู่นอกกฎหมาย เป็นการสืบทอดมาจากตัวละครเอกชายทางตะวันตก นั่นคือตัวละครจอมโจรโรบินฮูด ทั้งนี้ผู้เขียนยังได้ผสมผสานความเป็นไทยลงในตัวละครภูผา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ฤกษ์ยาม ของขลัง หรือแม้กระทั่งให้ตัวละครภูผาเป่าขลุ่ยเพลงเรือนแพ ลักษณะความเป็นสุภาพบุรุษดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสุภาพบุรุษแบบชายไทย ซึ่งสอดคล้องกับดัชนีนิพนธ์เรื่อง “สุภาพบุรุษ” ในพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับวรรณกรรมศรีบูรพา ที่ศึกษาเกี่ยวกับสุภาพบุรุษในงานวรรณกรรม ดังความว่า

“สุภาพบุรุษ” ของศรีบูรพา ยังแสดงภาพของผู้ชายที่เสียสละ มีความกล้าหาญ มีการปฏิบัติตนต่อผู้อื่น มีความยุติธรรม ตลอดจนเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่นซึ่งคำว่าผู้อื่นของศรีบูรพาหมายถึง

ประชาชน สอดรับกับอุดมการณ์ที่ศรีบูรพาต้องการให้ “สุภาพบุรุษ” ประพฤติตนเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น หรือประชาชนมากกว่าตนเอง (สหะโรจน์ กิตติมหาเจริญ, 2551, น. ง)

ชายไทยที่มีความเป็นสุภาพบุรุษจะต้องมีคุณลักษณะที่ดีจากภายในสู่ภายนอก มีหลักความคิดและหลักความประพฤติยึดตามคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และประพฤติตนตามศีล 5 เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมที่พึงกับกฎแสดงออกมานั้นเป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมให้การยอมรับว่าเป็นพฤติกรรมของคนดี มีจริยธรรม เป็นบุคคลที่น่าคบหา เป็นชายในอุดมคติของหญิงสาวหลาย ๆ คนที่ต้องการให้เป็นคู่ครองและสร้างครอบครัวไปด้วยกัน รวมทั้งเป็นบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่คนในสังคม

นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายด้วยการอ้างถึงตัวบทอื่นเพื่อสื่อความในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า การอ้างถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรดังกล่าว เป็นการใช้กลวิธีการนำเสนอผ่านสัมพันธ์บท สอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสื่ออุดมการณ์ผู้หญิงสมัยใหม่ในนิตยสารกุลสตรี ที่นำเสนอว่า สหบทหรือสัมพันธ์บทเป็น 1 ใน 4 กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสื่ออุดมการณ์ผู้หญิงสมัยใหม่ในนิตยสารกุลสตรี ซึ่งมีทั้งการสอดแทรกตัวบทขนาดสั้น การแทรกข้อมูลด้านการรับรองจากนักวิทยาศาสตร์ในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น (ปิยธิดา คงวิมล และวิมลมาศ ปฏชากุล, 2564) ซึ่งในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรได้ใช้กลวิธีการนำเสนอผ่านสัมพันธ์บทโดยการอ้างถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์อื่น ๆ ทั้งสิ้น 4 กลวิธี คือ 1. การอ้างถึงตำนานหรือเรื่องเล่า 2. เหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์ 3. บุคคลสำคัญ และ 4. บทเพลงรัก ซึ่งกลวิธีการอ้างถึงตำนาน เหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์ หรือบุคคลสำคัญเป็นการเปรียบเทียบกับตัวละครเอกชายเพื่อให้เห็นภาพและความสามารถของตัวละครเอกชายชัดเจนมากยิ่งขึ้น และในส่วนของบทเพลงจะเป็นการนำเสนอเพื่อบอกเล่าถึงความรู้สึกของตัวละครเอกชาย สัมพันธ์บทที่พบในนวนิยายชุดนี้จะเป็นการอ้างถึงโดยการหยิบยกเรื่องราวอื่น ๆ มาเล่าให้ตัวละครที่กำลังสนทนาด้วยได้รับรู้ข้อมูล หรือการที่ผู้เขียนได้หยิบยกเรื่องราวอื่น ๆ มาแทรกไว้ในเนื้อหา ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเกิดมุมมองในการพิจารณาการกระทำของตัวละครเอกชายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การใช้กลวิธีการนำเสนอผ่านสัมพันธ์บทดังกล่าวถือเป็นการเลือกใช้กลอุปกรณ์ในการขับเน้นตัวละครเอกชายในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งยังทำให้นิยายเรื่องเกิดความน่าสนใจและเกิดพลังในการสื่อแนวคิดของผู้เขียน นำไปสู่ความประทับใจและการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมของผู้อ่านที่มีประสบการณ์ร่วมกับเรื่องราวต้นทางเหล่านั้น นอกจากนี้ด้านโครงเรื่องของนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจรซึ่งเป็นนวนิยายแนวโรมานซ์ ตัวละครเอกชายต้องเดินทางเพื่อพิสูจน์ความสามารถของตนเอง ฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อช่วยคนรักให้ปลอดภัย และจบด้วยเรื่องราวสุขนาฏกรรม โครงเรื่องดังกล่าวถือเป็นลักษณะของสัมพันธ์บทที่มีการหยิบยืมโครงเรื่องจากนิทาน ตำนาน ที่สืบทอดต่อกันมา จึงทำให้ผู้อ่านมองเห็นร่องรอยของตัวบทแนวโรมานซ์อื่น ๆ ปรากฏอยู่ในนวนิยายชุดนี้

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายในนวนิยายเรื่องอื่น ๆ เพื่อให้เห็นกลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายที่เหมือนและแตกต่างไปจากนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

กลวิธีในการนำเสนอตัวละครเอกชายทั้ง 8 กลวิธีในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร เกิดจากความสามารถของผู้เขียนที่สามารถเลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอจุดเด่นและตัวตนของตัวละครเอกชายให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสร้างสรรค์ให้ตัวละครเอกชายในนวนิยายเรื่องนั้นมีความเป็นสุภาพบุรุษที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แสดงให้เห็นการผสมผสานลักษณะตัวละครเอกชายแบบไทยและแบบตะวันตก ทำให้เนื้อเรื่องเกิดความน่าสนใจและเกิดพลังในการสื่อแนวคิดของผู้เขียน ตลอดจนเป็นแนวทางในการศึกษาการนำเสนอตัวละครในงานวรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

โกสินทร์ รตนประเสริฐ. (2555). *สิ่งแรกในสยาม*. กรุงเทพมหานคร: ยิปซี กรุ๊ป.

เชื่อนภูมิพล. (ม.ป.ป.). ประวัติเชื่อนภูมิพล. ค้นคืนจาก <http://www.bhumiboldam.egat.com/index.php/2014-10-10-05-07-47/history>

ณาร. (2559). *ดวงใจขอบถ*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

ปิยธิดา คงวิล และ วิมลมาศ ปฤษฎกุล. (2564). กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสื่ออุดมการณ์ผู้หญิงสมัยใหม่ในนิตยสาร *กุลสตรี*. *ศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 16(2), 111-124.

วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2541). *วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: ธรรมชาติ.

สรณัฐ ไตลังคะ. (2560). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับ ลิขซิง.

สหะโรจน์ กิตติมหาเจริญ. (2551). “สุภาพบุรุษ” ในพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับ *วรรณกรรมศรีบูรพา* (ดุชนิพนธ์ปริญาอักษรศาสตรดุชนิพนธ์บัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

สุรชาติ บำรุงสุข. (2545). *สงครามอัฟกานิสถาน*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิสิทธรรณ.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2561). *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.

หนังเก่า คลาสสิก รีวิวเวอร์. (ม.ป.ป.). Clark Gable – คลาร์ก เกเบิล. ค้นคืนจาก https://classicreviewer.wordpress.com/movie_people/clark-gable/

อุมาธิการ. (2560). *มธุรสโลกัณฑ์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

แอนเซน, เจมส์ อาร์. (2561). *First Man The Life of Neil A. Armstrong* นีล อาร์มสตรอง ชายคนแรก *ผู้เหยียบดวงจันทร์* (ภาษาณิศา เขมะเสวี, แปล). กรุงเทพมหานคร: ยิปซี กรุ๊ป.

ดุสิตธานี. (ม.ป.ป.). ประวัติและพัฒนาการที่สำคัญ. ค้นคืนจาก <https://www.dusit-international.com/th/about-us/our-heritage-and-milestones>

Griffith, K. (1994). *Narrative Fiction: An Introduction and Antrology*. Fort Worth: Hartcourt Brace College.

SPACETH.CO. (2019). Apollo 13 Missions Where Mistakes Are Not an Option. Retrieved from <https://spaceth.co/apollo-13/>